

HORSTERMEERPOLDER-ZUID

OP WEG NAAR EEN INRICHTINGSPLAN

PRESENTATIE BEWONERSVERENIGING

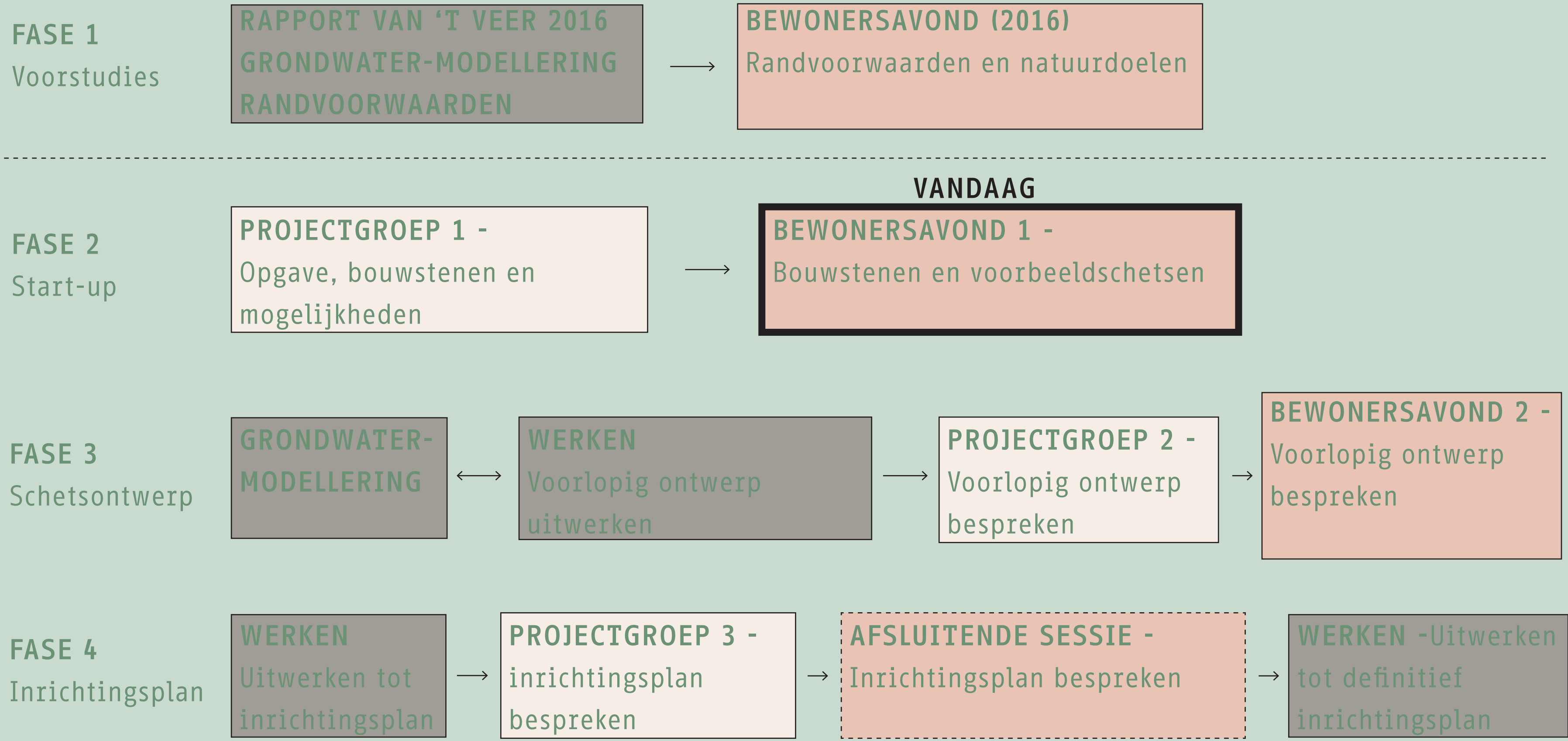
AGENDA VANDAAG

- 01 **Introductie** - door Bart Gerrits
- 02 **Presentatie natuurdoelen, randvoorwaarden, kansen en voorbeeldschetsen** - door WSP en Strootman
- 03 **Werksessie** - gedachtes en reacties
- 04 **Plenaire terugkoppeling en afsluiting**

INTRODUCTIE

PROJECTPLANNING

TEAM WSP + STROOTMAN LANDSCHAPSARCHITECTEN

TIM WINKELS
WSP

VEERLE TUIJNMAN
WSP

LORENZO TURK
WSP

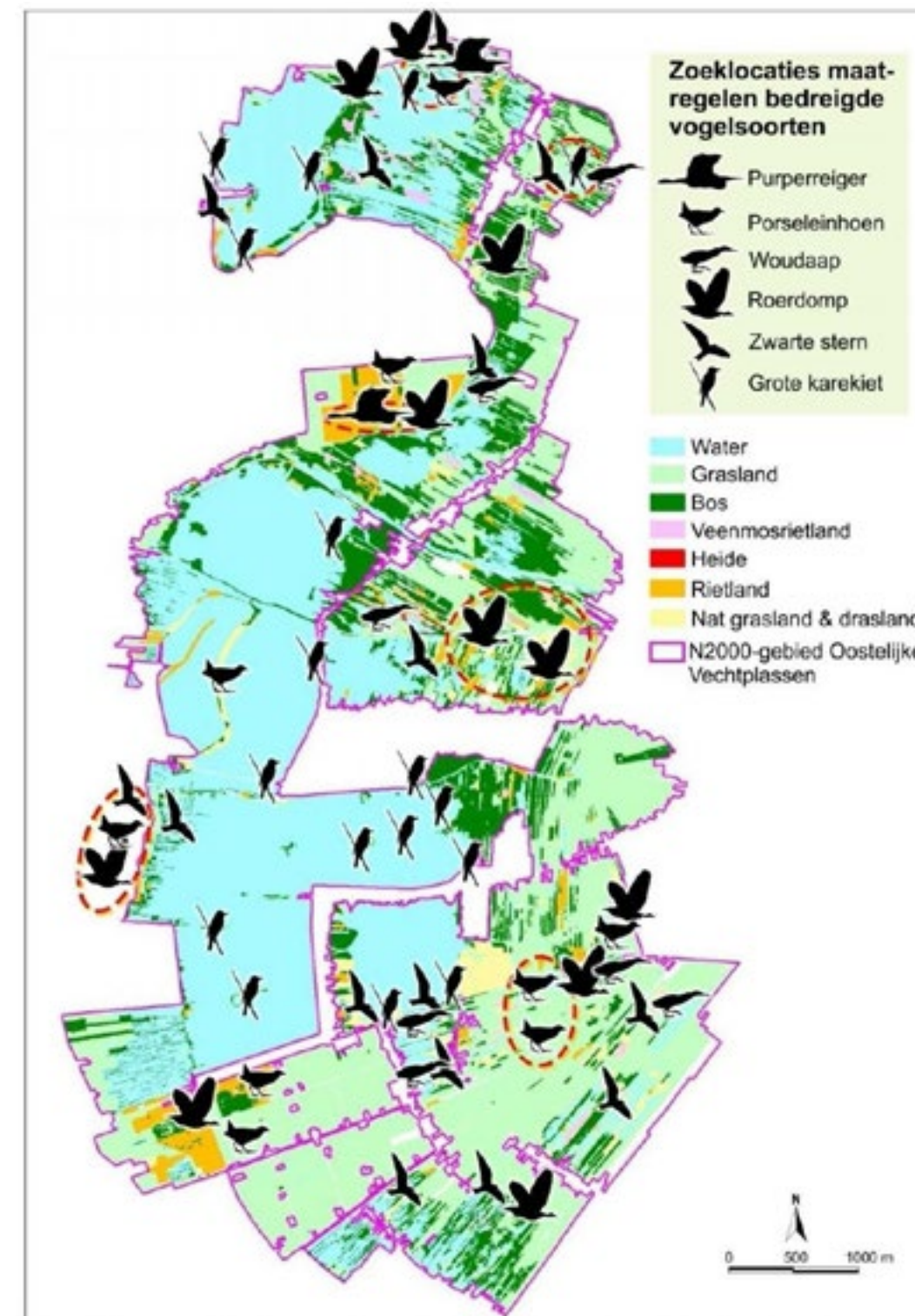
REMCO VAN DER TOGT
STROOTMAN

SHAHAF STRICKMANN
STROOTMAN

AANLEIDING

Natura 2000

Doeltypensoorten

Natura 2000 gebieden

Figuur 30. Natte rietlanden worden gekenmerkt door een waterstand die op en boven het maaiveld staat en herbergen kritische Natura 2000-soorten. Boven: rietland met een waterlaag van 20-40cm vormt een geschikt broedgebied voor roeddomp. Midden: riet- en zeggevelden met 10-20cm water vormen het leefgebied van porseleinhoen. Onder: Natte oevers met grote lisodode vormen in de Horstermeer leefgebied voor Zeggekorfslak Foto's: Jan van der Geld (biotopen), Ed Zijp (porseleinhoen), Boesveld (2008) en Wikimedia Commons(roeddomp en zeggekorfslak).

Figuur 29. Vochtige tot droge rietlanden worden gekenmerkt door vogelsoorten als reedzanger (boven) en blauwborst (midden). In de kruidlaag komen veel grassen of zeggen voor en in de droge rietlanden ontwikkelt zich ook struweel (midden, links). Als het struweeloppervlak verder toeneemt ontstaan er uiteindelijk ruigtevelden (onder). Ruigtevelden vormen leefgebied voor nachtegaal, blauwborst en reedzanger. Foto's: Larry Kef (vogels), Jan van der Geld (rietbiotopen) en Ron van 't Veer (ruigteveld).

'Natuur in en om Horstermeerpolder', 2016

Van 't Veer en De Boer

Verschillende habitats nodig:

- Droog riet
- Vochtig riet
- Nat riet

‘Natuur in en om Horstermeerpolder’, 2016

Van ‘t Veer en De Boer

DOEL VAN DIT PROJECT

- Natuurdoelen halen
- Aan de randvoorwaarden houden

NATUURDOELEN

	Doelsoort	Doelstelling	Habitat	Broedparen OVP (Doelstelling)	Aanwezig in OVP (2020) Indicatief*	Aanwezig in HMP**		Waarvan te realiseren in de HMP (doelbereik)
						2015	2020	
Habitat-richtlijn	Zeggekorfslak HI016	Behoudsdoelstelling Versterking leefgebied	Overgang van VR naar NR					Behoud oppervlakte huidige leefgebied
	Noordse Woelmuis HI340	Uitbreidingsdoelstelling Omvang en kwaliteit	VR					Vergroten oppervlakte vochtig rietland om behoud van de noordse woelmuis voor de HMP te garanderen.
	Meervleermuis Foerageergebied	Behoudsdoelstelling Populatie, omvang, kwaliteit	Aanvliegroute					HMP is onderdeel van de aanvliegroute, maar vormt geen belangrijk foerageergebied.
Vogel-richtlijn	Roerdomp	Uitbreidingsdoelstelling Omvang, kwaliteit en populatie	NR	5 broedparen hele OVP	9	0	1	0-3 broedparen (gemiddeld 1 per jaar over de komende 12 jaar) 6-10ha nat rietland is nodig (dit kan via 1 groot gebied of 3 kleinere gebieden worden gerealiseerd).
	Purperreiger	Behoudsdoelstelling Omvang en kwaliteit	NR	50 broedparen hele OVP	66	0	0	1 extra kolonieplek geschikt voor 10-20 broedparen
	Porseleinhoen	Behoudsdoelstelling Omvang en kwaliteit	NR, overgang van VR naar NR	8 broedparen hele OVP	3	0	0	Geen aantalsdoelstelling. Lift mee op roerdomp.
	Ijsvogel	Behoudsdoelstelling Omvang en kwaliteit	Foerageergebied	10 broedparen hele OVP	18	0	1	Bij inrichting als kans meenemen. Geen doelstelling voor dit gebied.
	Snor	Behoudsdoelstelling Omvang en kwaliteit	NR	150 broedparen hele OVP	?	1	15	Profiteert van maatregelen voor roerdomp. Broedt in vochtig tot nat rietland, vooral langs sloten. Via inrichtingsmaatregelen kunnen 5 broedparen worden gerealiseerd.
	Rietzanger	Behoudsdoelstelling Omvang en kwaliteit	VR en droog	880 broedparen hele OVP	?	138	70	Behoud actueel aantal territoria van 70.

* Cijfers op basis van de statistieken m.b.t. de Oostelijke Vechtplassen zoals te vinden op <https://stats.sovon.nl/stats/gebied/1000095>

** Cijfers op basis van de broedvogelinventarisatie van Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, uitgevoerd op verzoek van en in samenwerking met Natuurmonumenten

NATUURDOELEN

▪ Roerdomp:

Voor het realiseren van broedplekken voor roerdomp moet er een **voldoende groot nat en overjarig rietveld ontstaan**, waar het **water minimaal 20 cm boven maaiveld staat**. De voorkeur gaat uit naar een groot en aaneengesloten waterrietoppervlakte met afwisseling in dieptes.

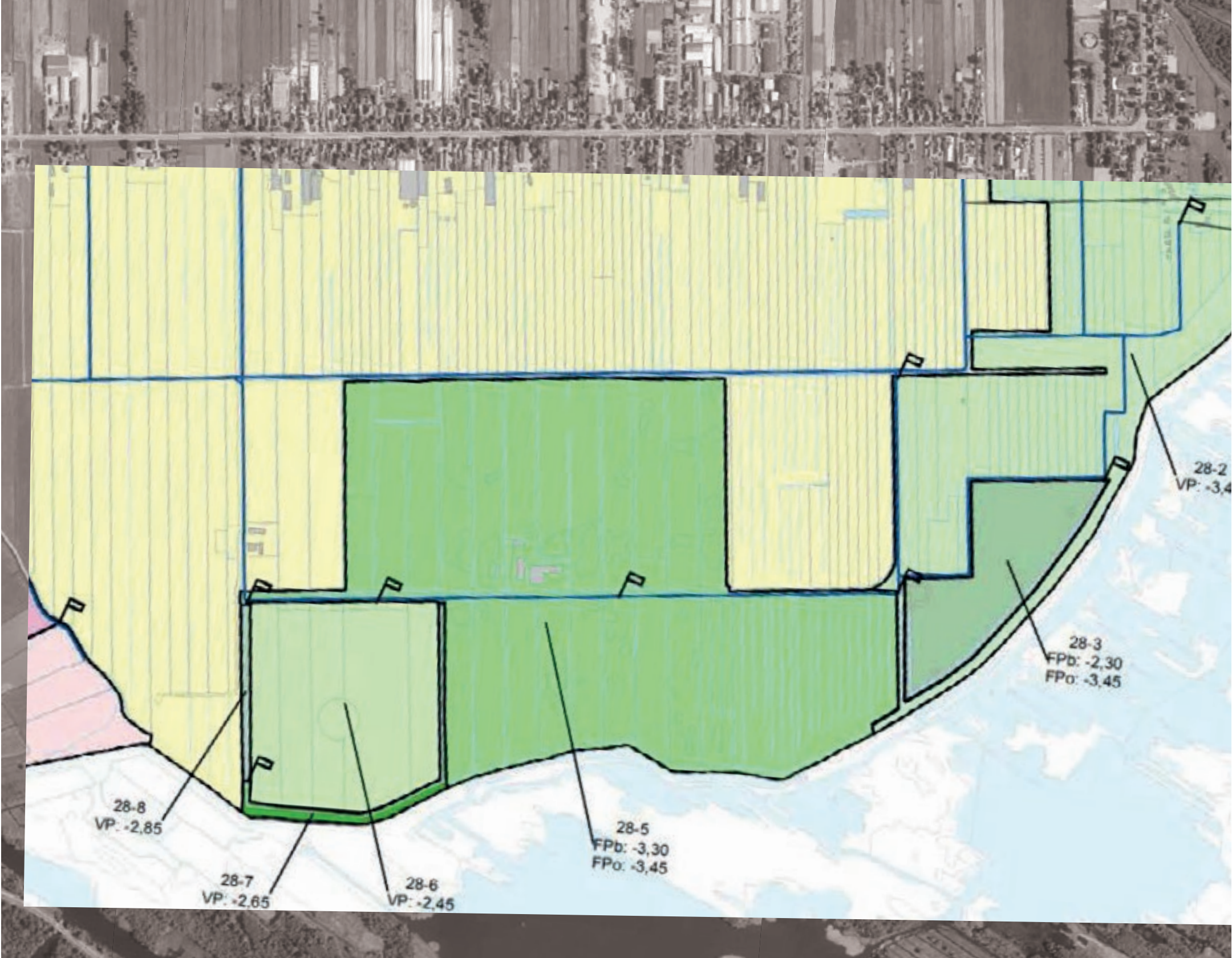
▪ Purperreiger:

De ecologische voorwaarden zijn met name gericht op geschikt broed- en foerageerhabitat voor roerdomp. Gestreefd wordt naar de realisatie van een **voldoende groot perceel nat bos (grauwe wilgenbos, ca. 1 ha groot, waterstand in broed- en kuikentijd 20cm boven maaiveld)** omringd door een **voldoende brede en diepe sloot** (breedte en diepte nog te bepalen).

▪ Overige soorten:

Liften mee óf behoud huidige oppervlakte leefgebied (het betekent niet per sé dat er niet ingericht hoeft te worden).

RANDVOORWAARDE - PEILBESLUIT

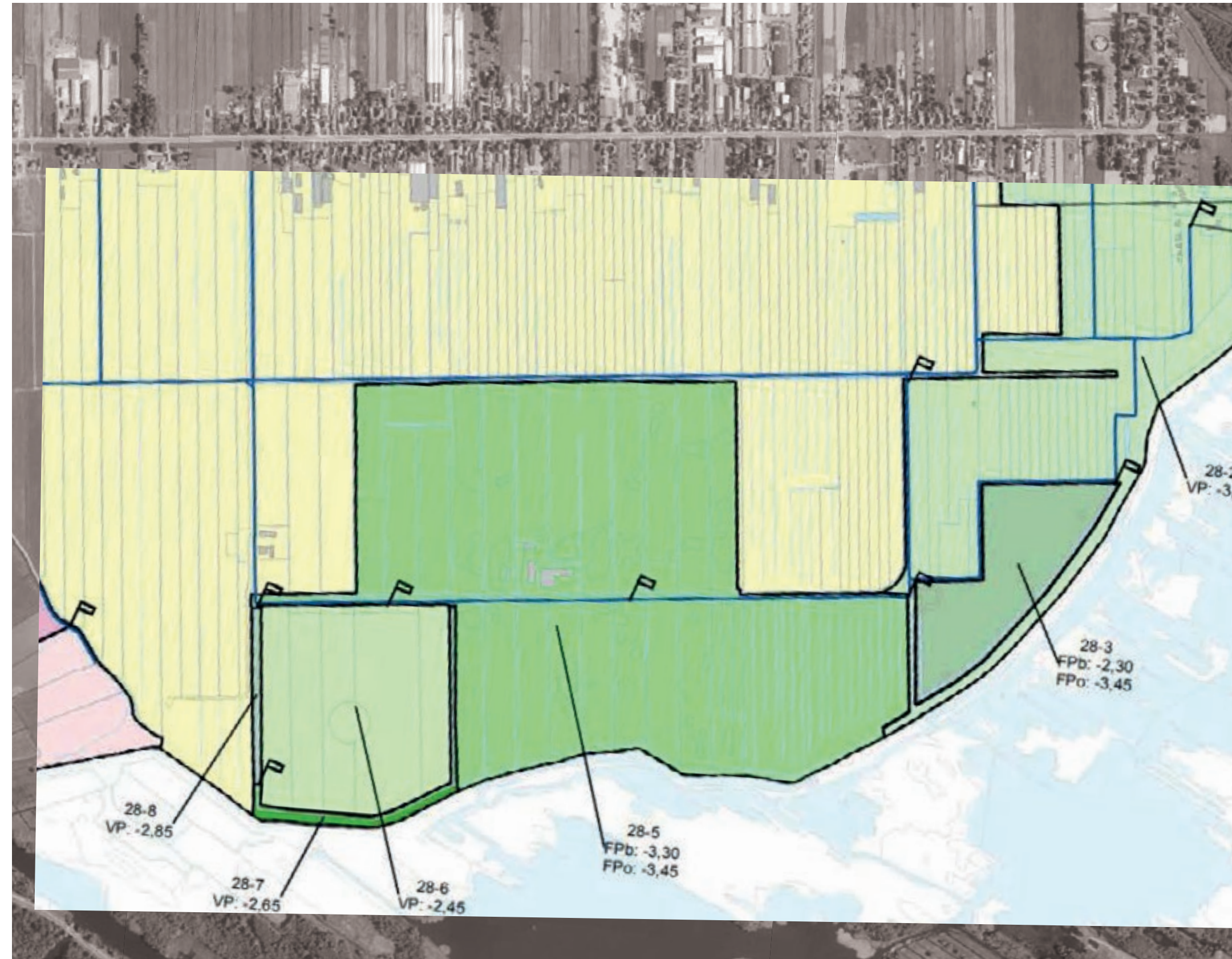
Het peilbesluit zoals vastgelegd in 2017

RANDVOORWAARDE - PEILBESLUIT

Er mag van het peilbesluit worden afgeweken, als het voldoet aan de volgende voorwaarden:

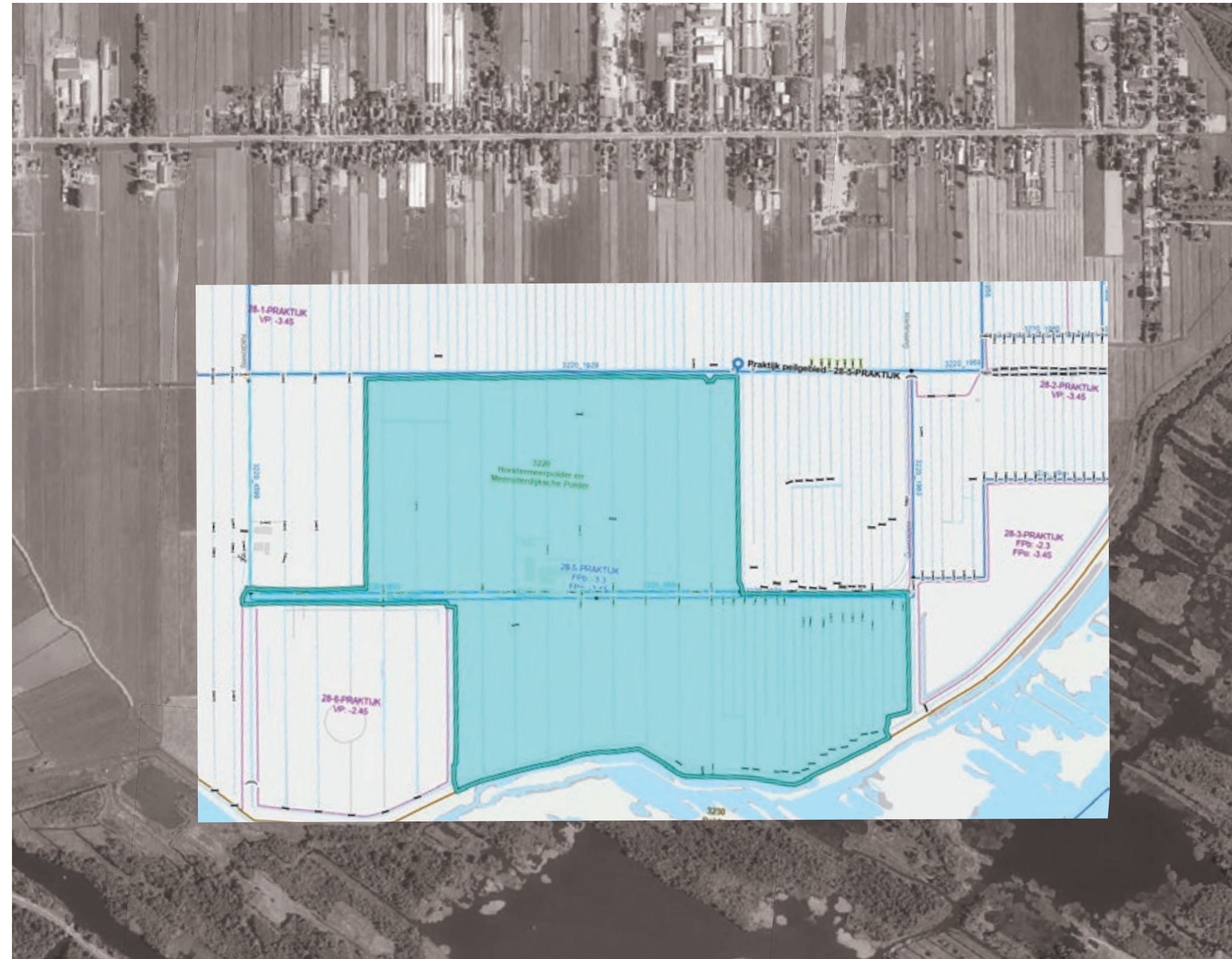
- Maximaal 25 ha en maximaal 10% van een betreffend peilvak.
- Voor vak **28-5** geldt maximaal **6,88 ha** voor een afwijkend peil.
- Voor vak **28-6** geldt maximaal **1,6 ha** voor een afwijkend peil.
- Voor vak **28-3** geldt maximaal **0,8 ha** voor een afwijkend peil.

Het peilbesluit zoals vastgelegd in 2017

RANDVOORWAARDE - PEILBESLUIT

Huidige waterpeilen

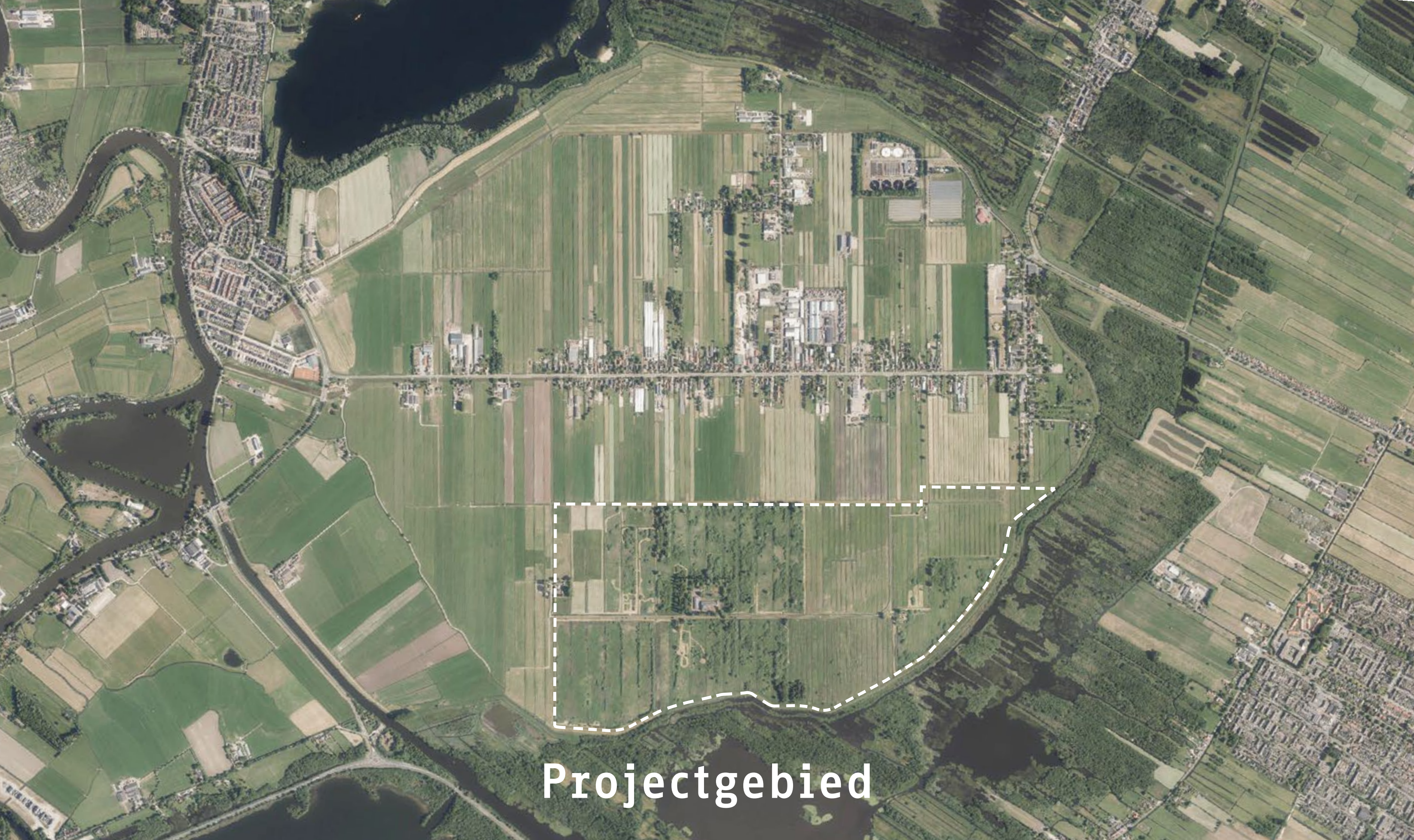
RANDVOORWAARDEN

- Juridisch (Waternet) - Peilbesluit
- Hydrologie – Bijvoorbeeld waterkwaliteit en dijkstabiliteit
- Omgeving - Recreatie
- Ecologie – Algemeen en doelsoorten
- Beheer

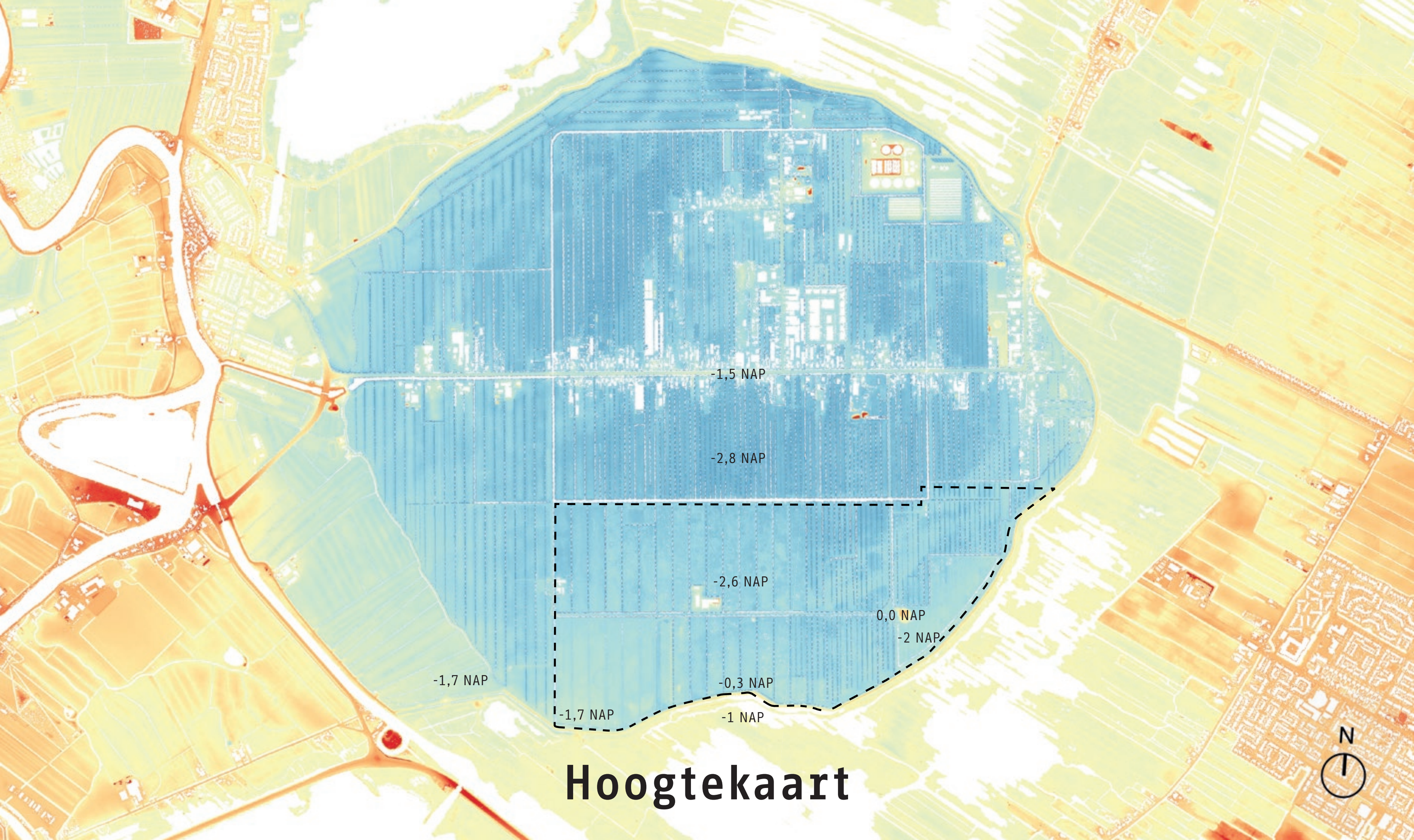

Projectgebied

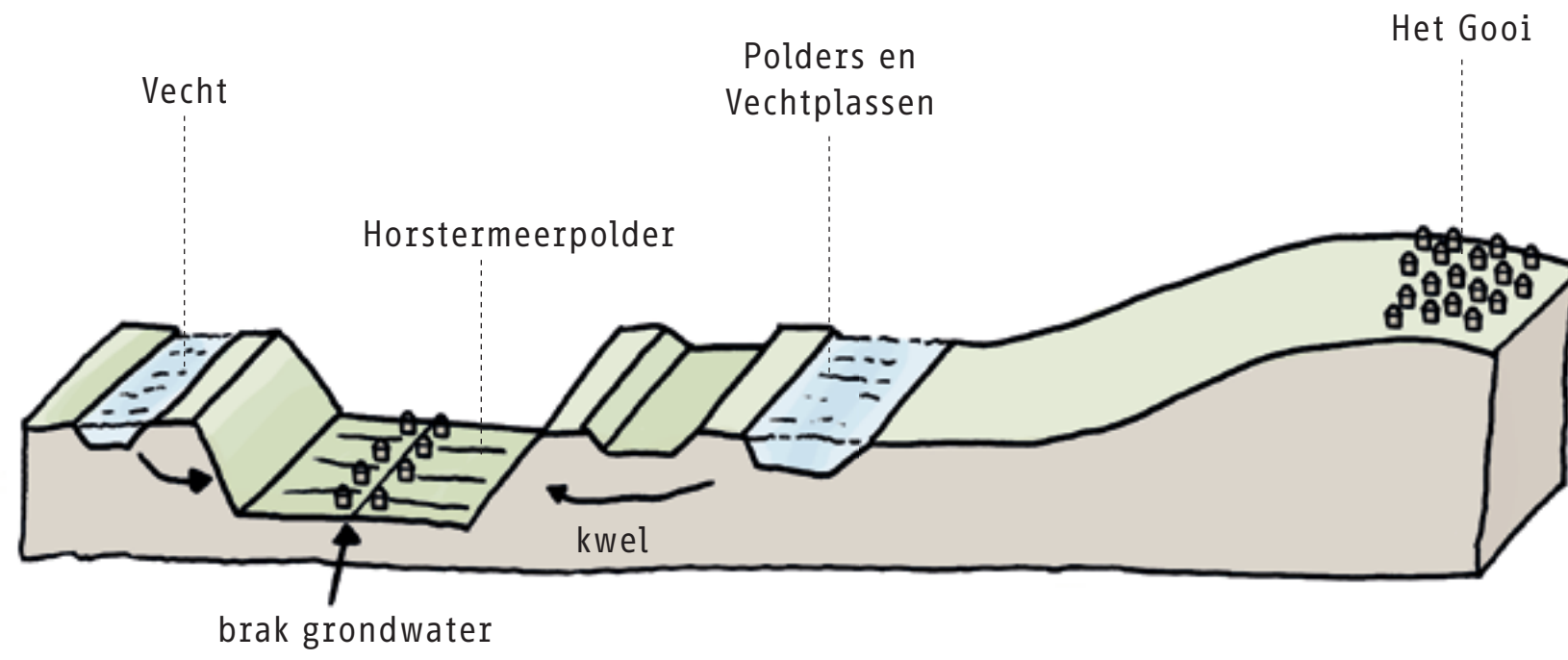

Hoogtekaart

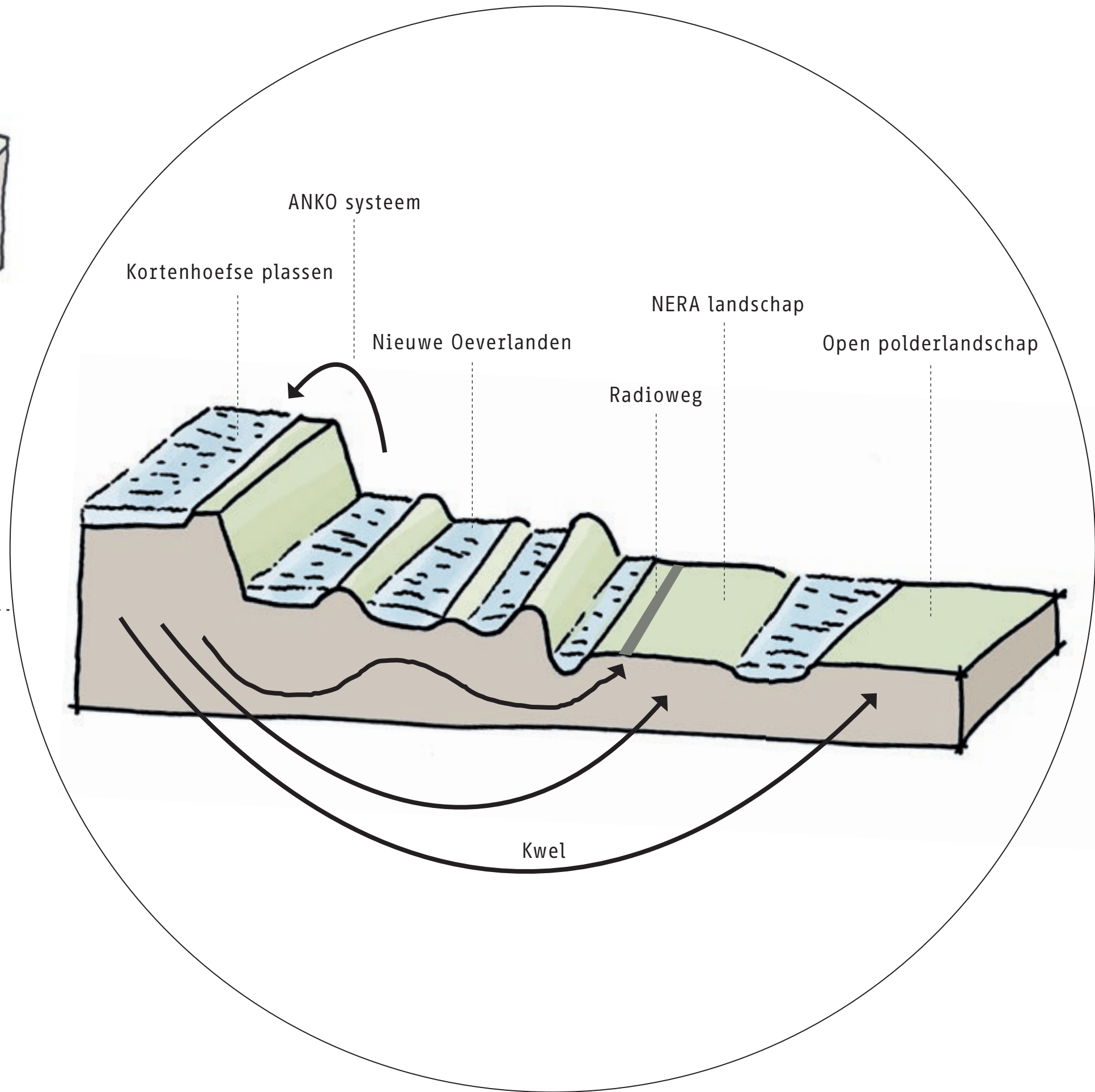
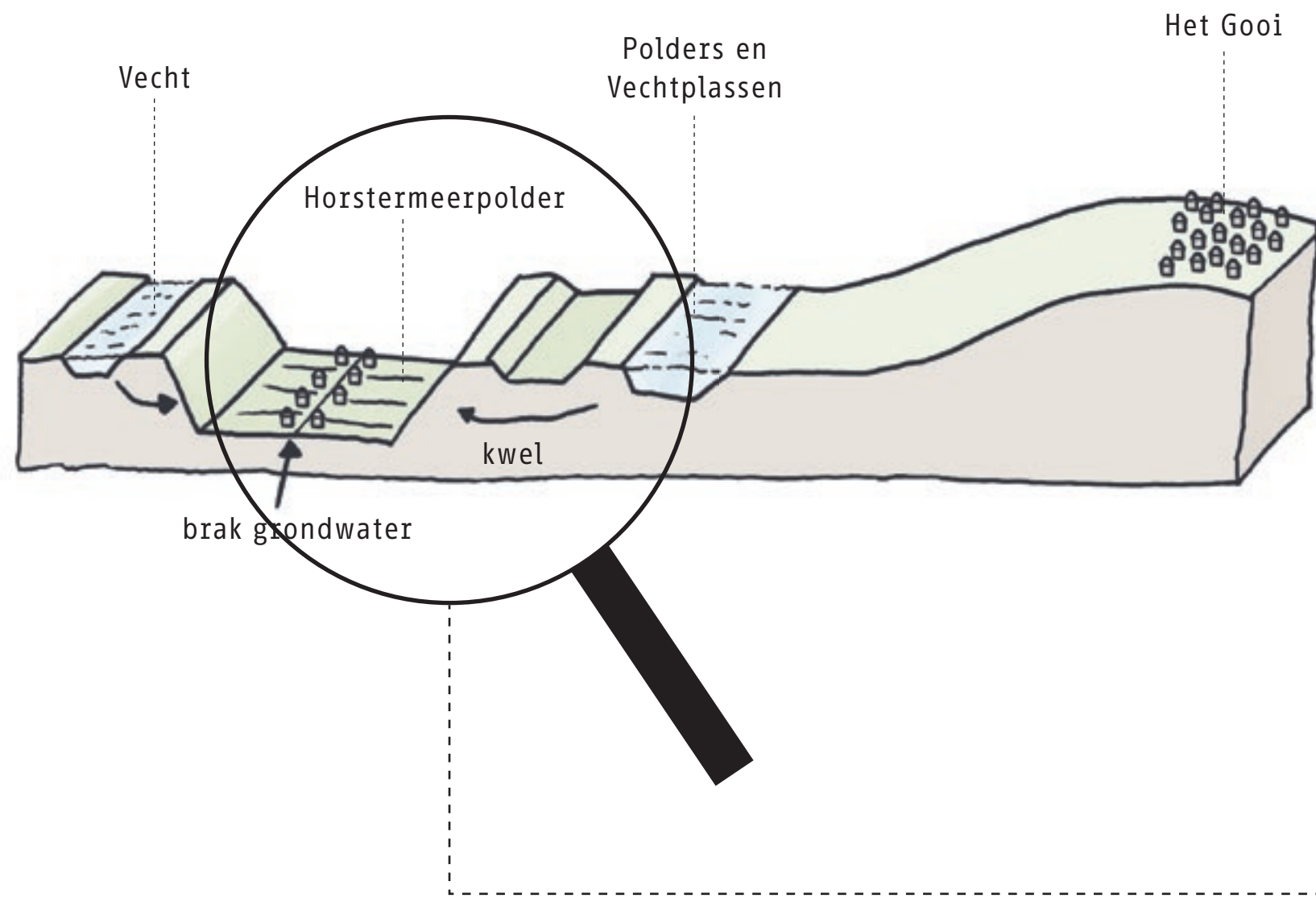

Watersysteem

Watersysteem

1880

1900

1940

1970

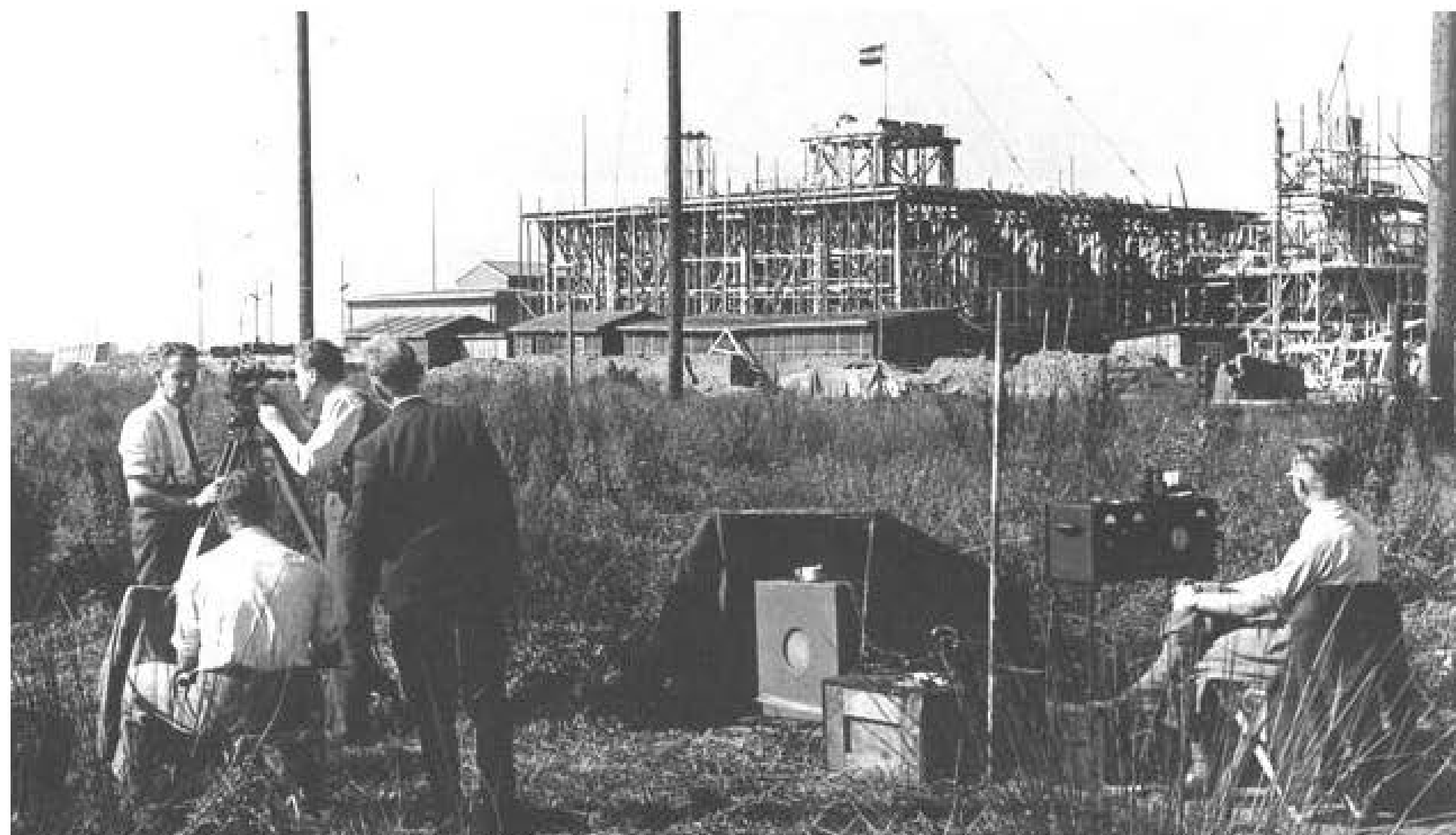
2005

2019

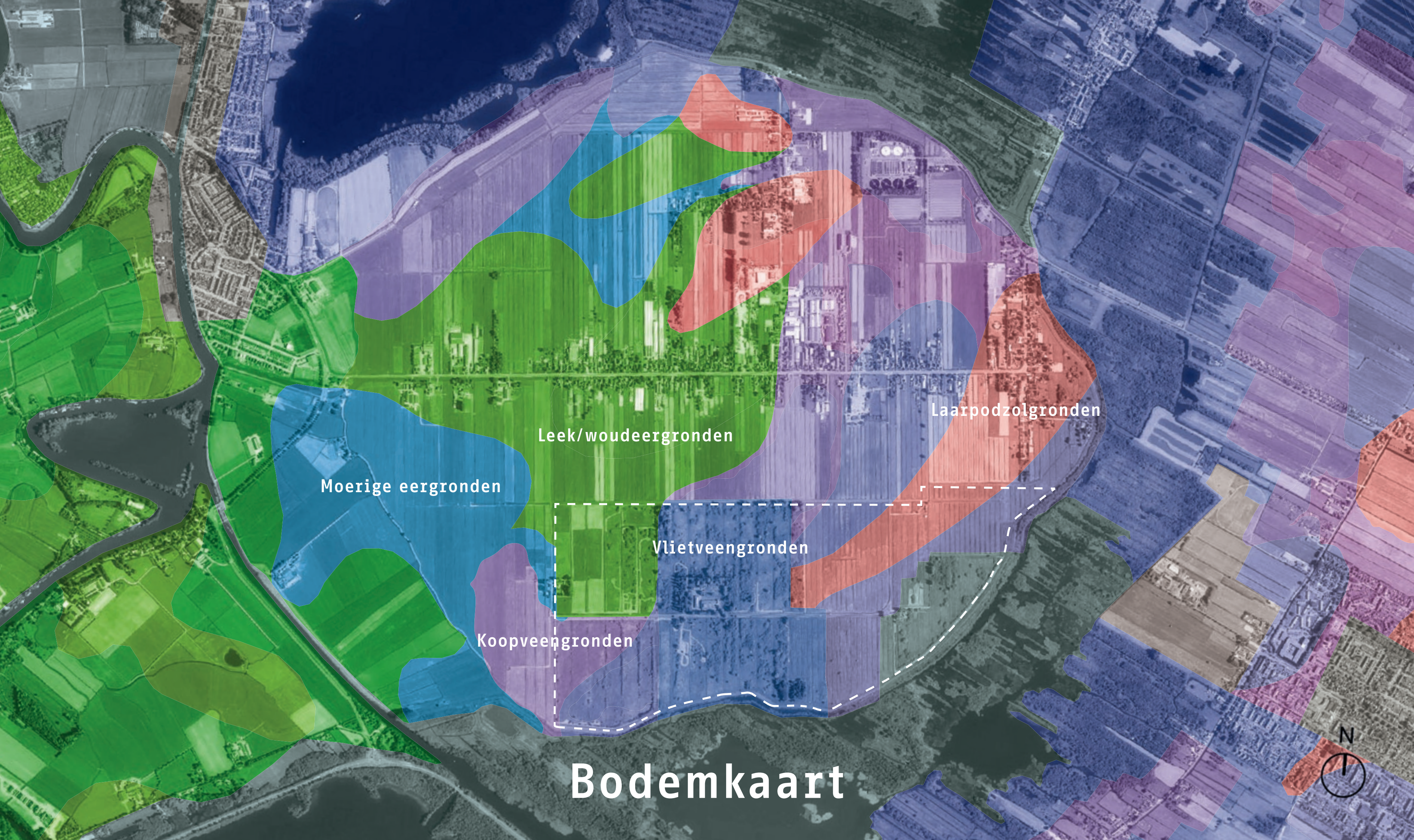
Historische ontwikkeling

Historische foto's

Moerige eergronden

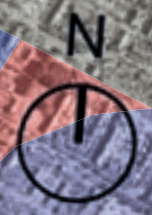
Leek/woudeergronden

Laarpodzolgronden

Vlietveengronden

Koopveengronden

Bodemkaart

Nu al bijzondere waarden

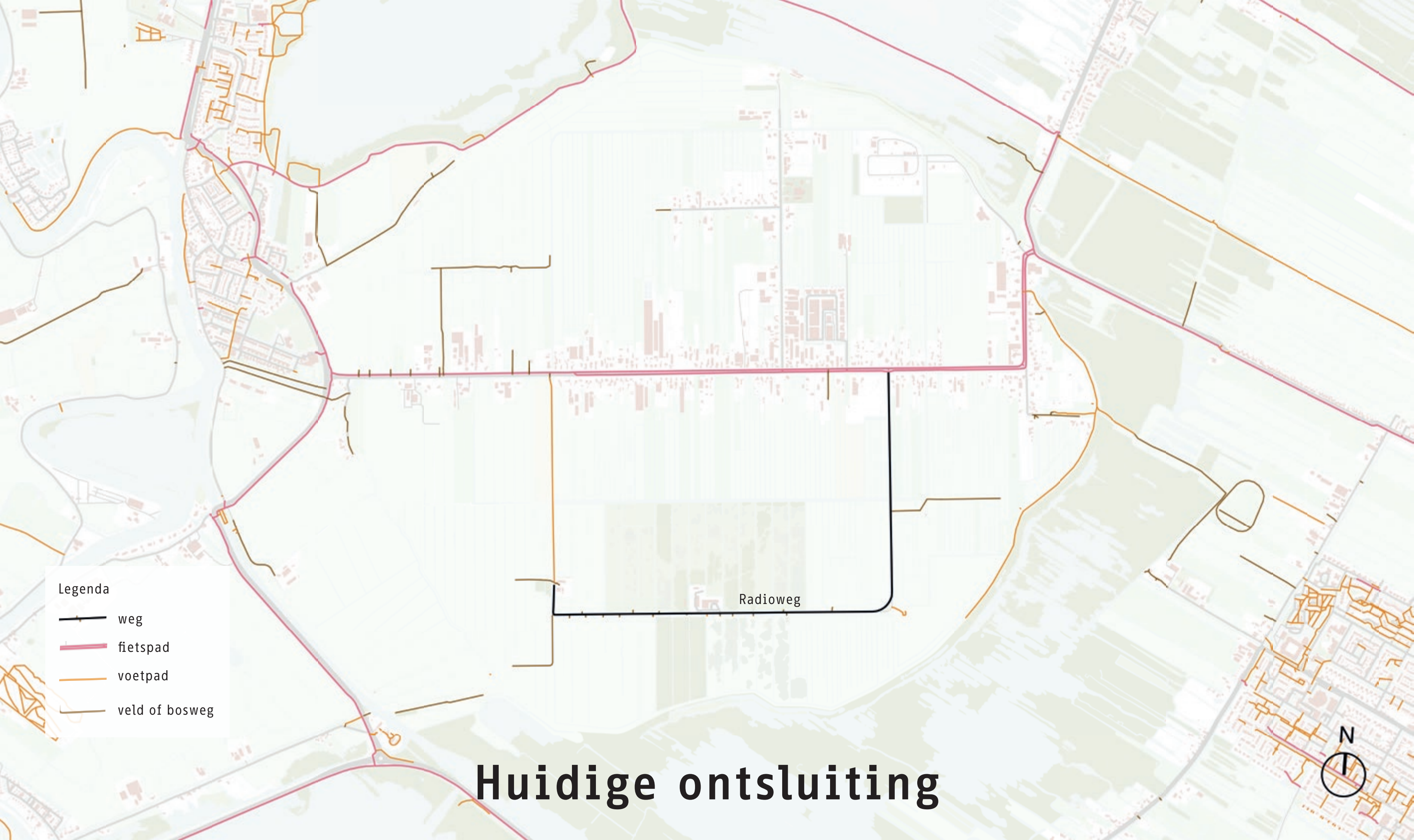
Veldbezoek met de projectgroep

De Radioweg dwars door het gebied, inclusief het NERA-gebouw

Legenda

- weg
- fietspad
- voetpad
- veld of bosweg

Radioweg

Huidige ontsluiting

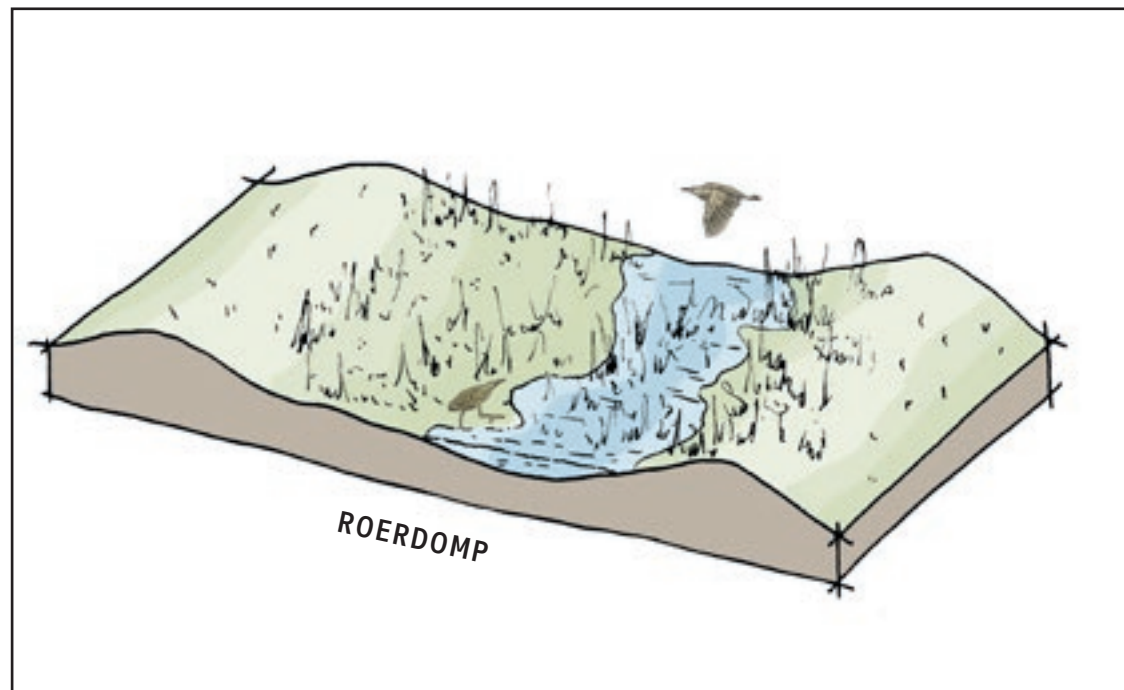

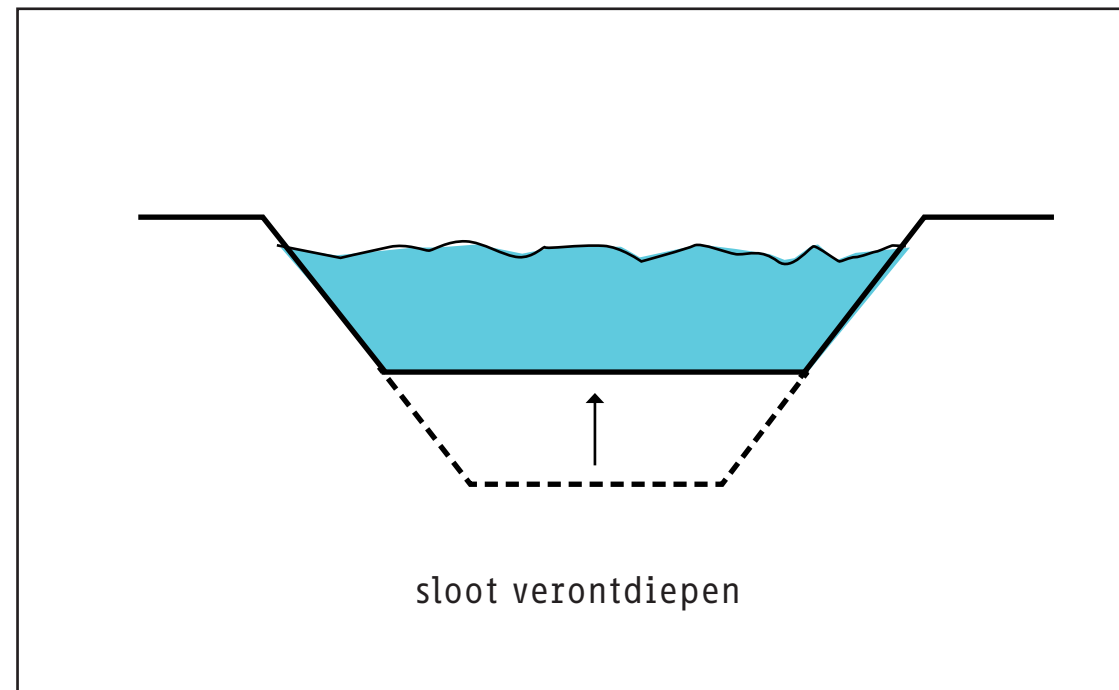

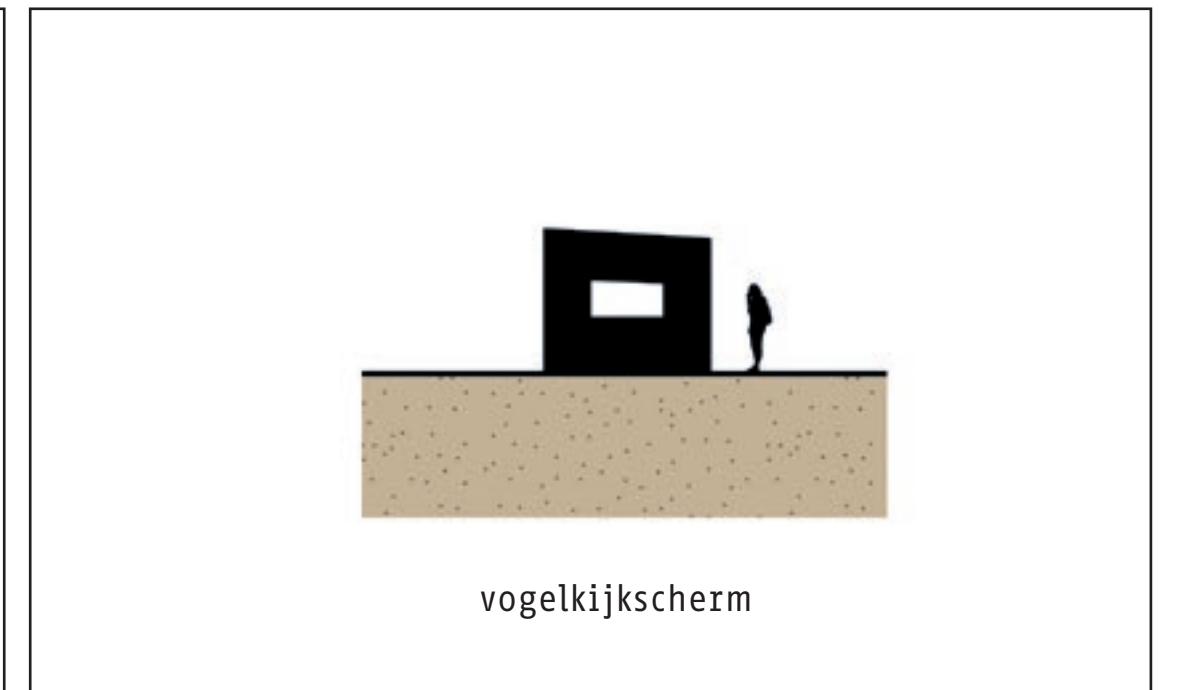
BOUWSTENEN

Ecologie

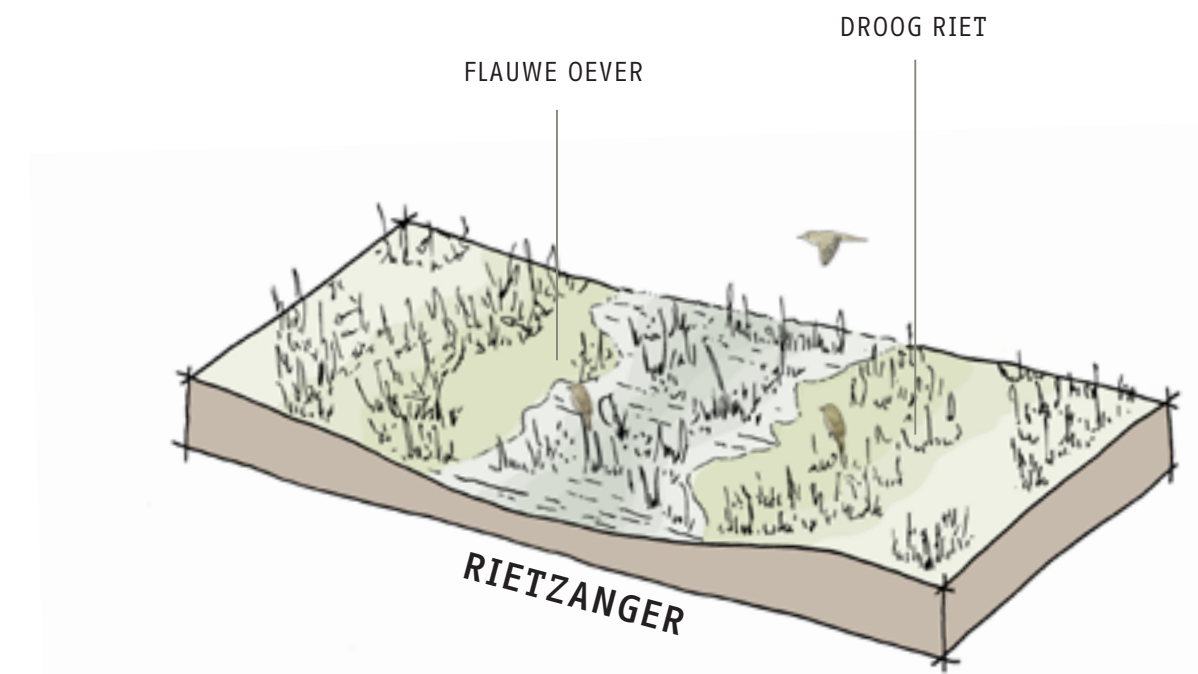
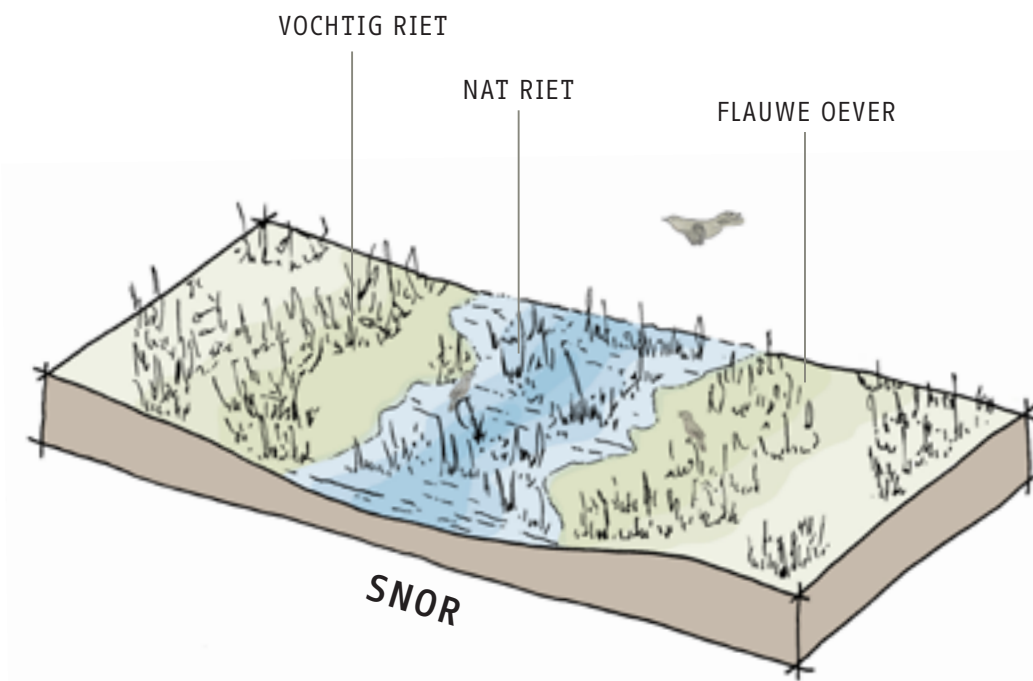
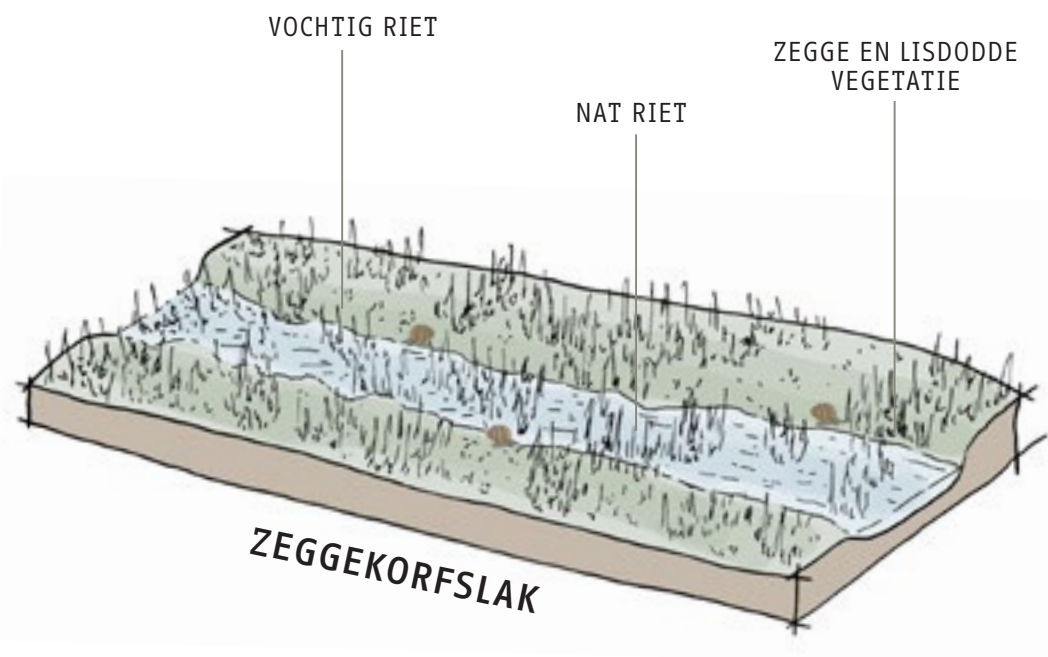
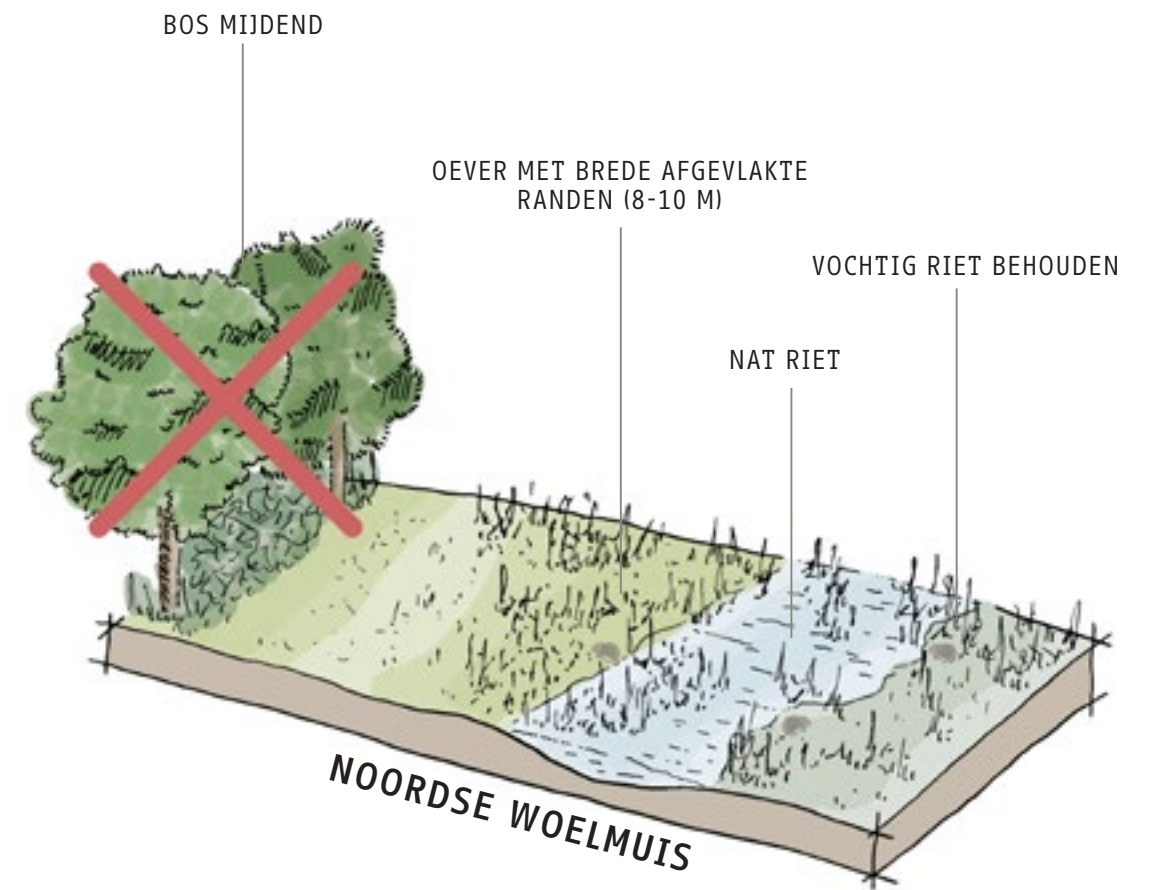
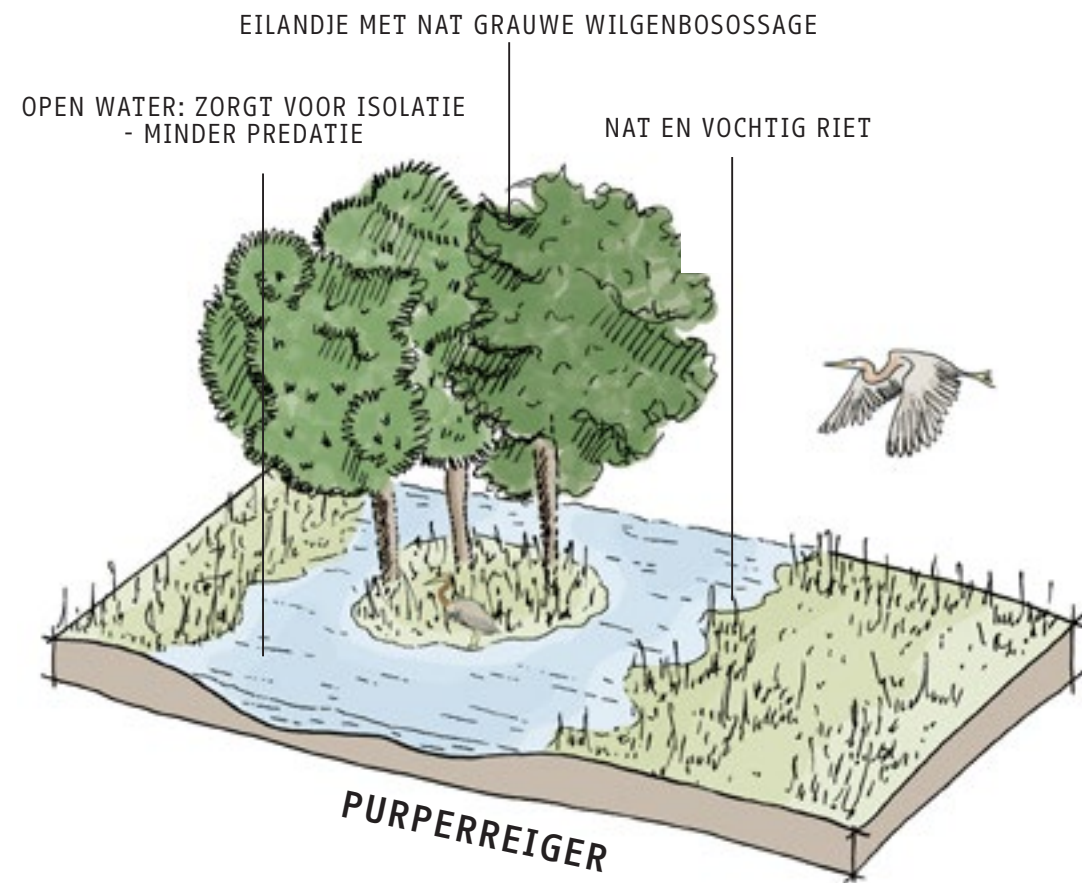
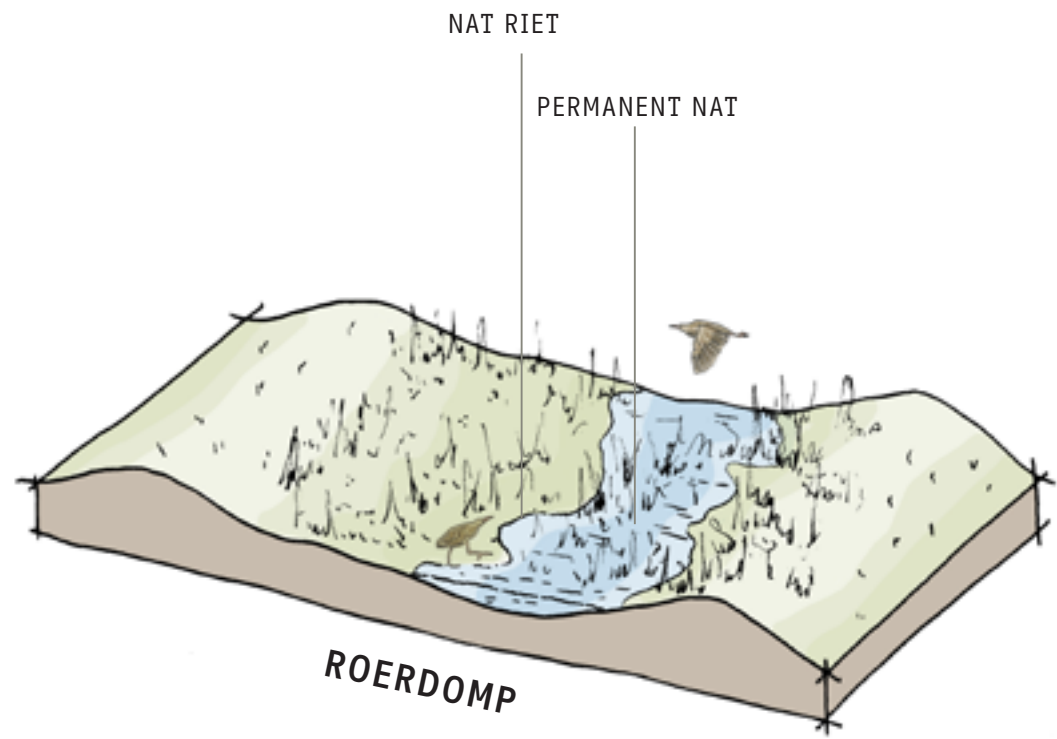

Water

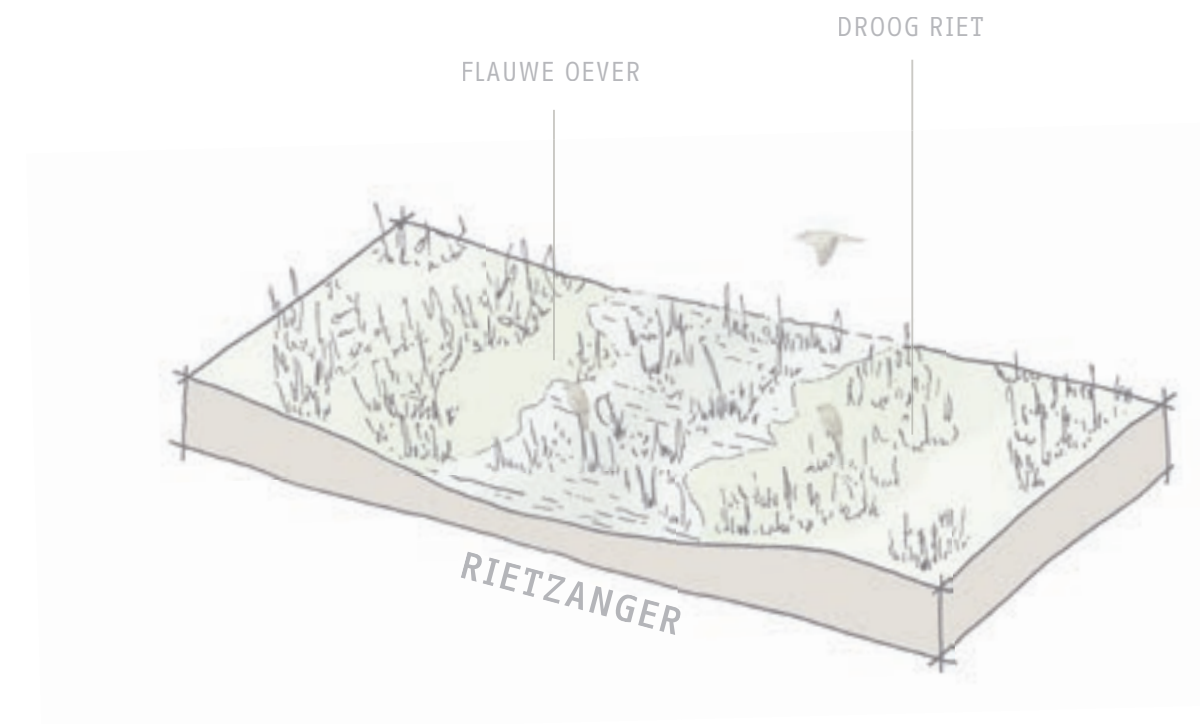
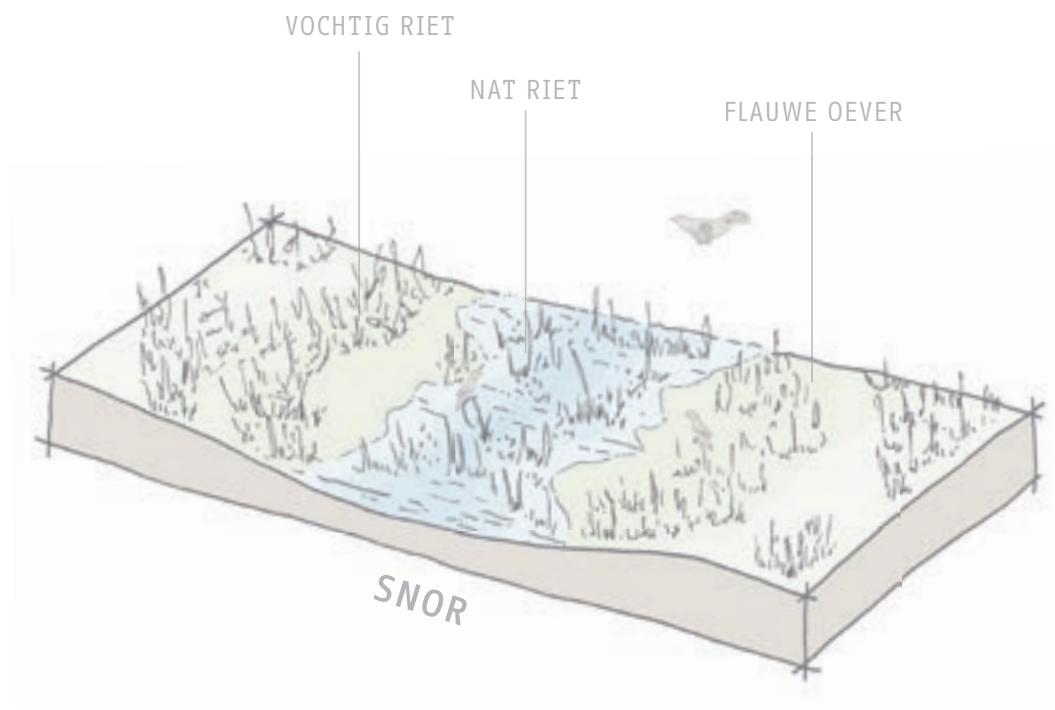
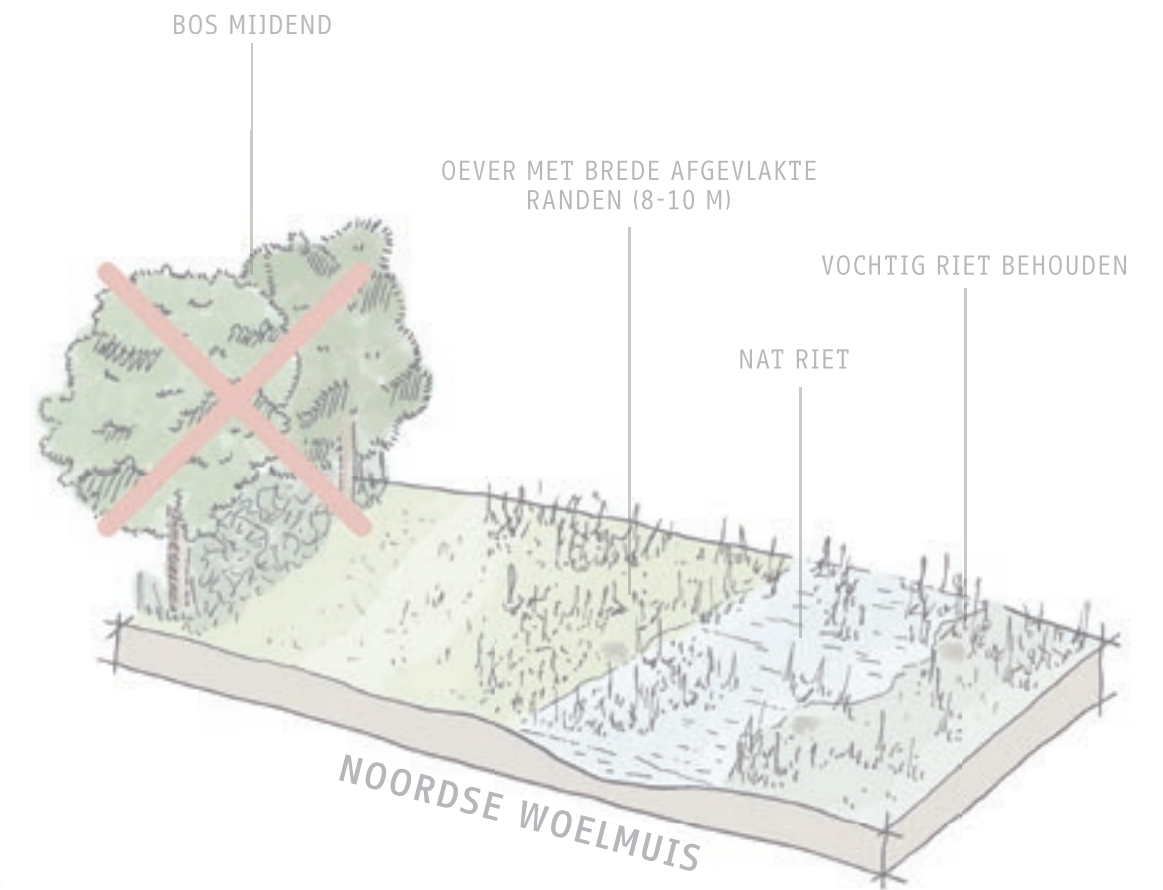
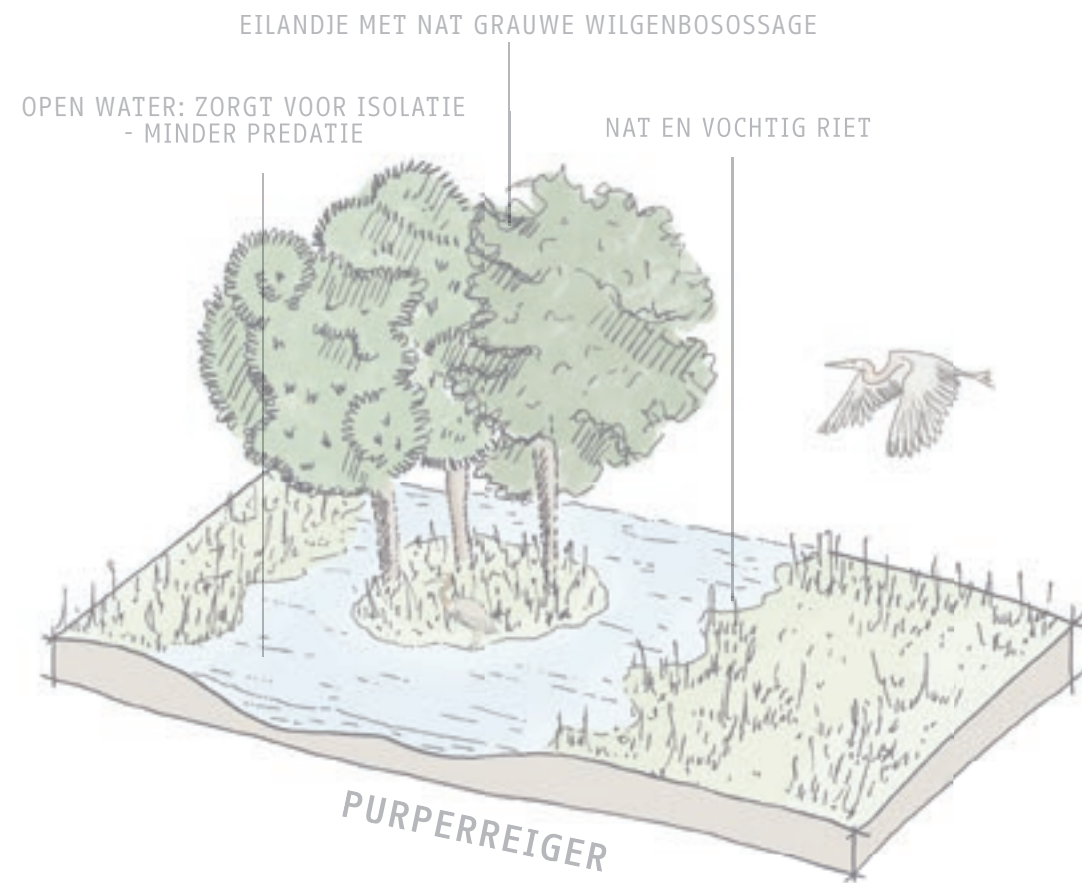
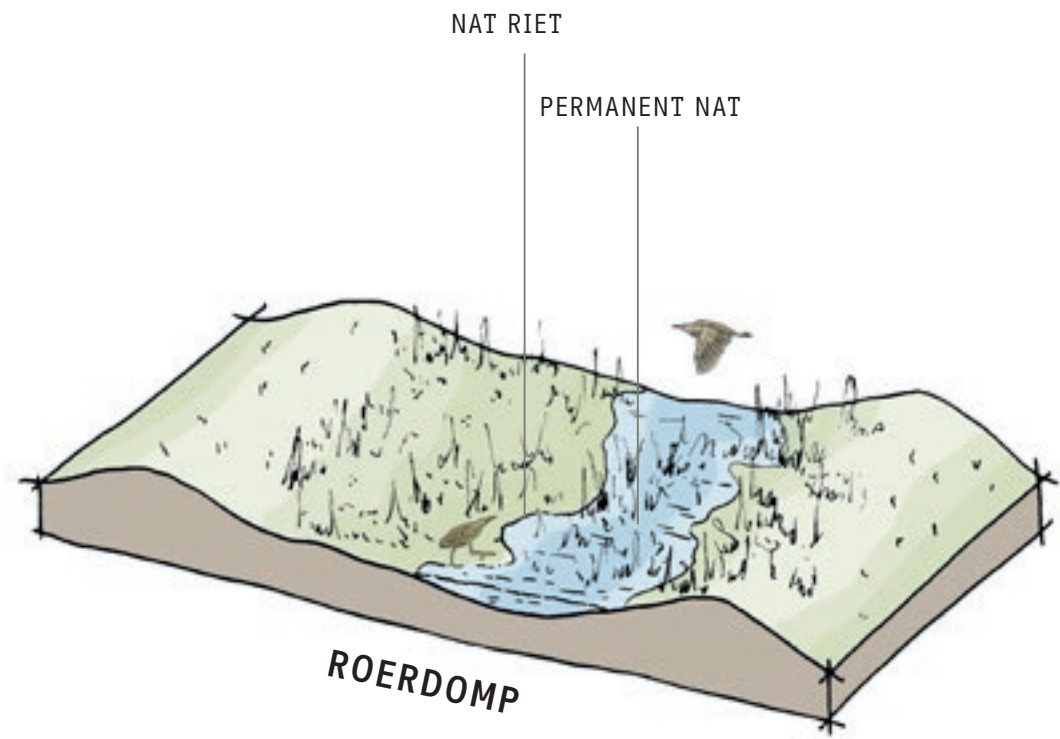
Beleving

Bouwstenen ecologie

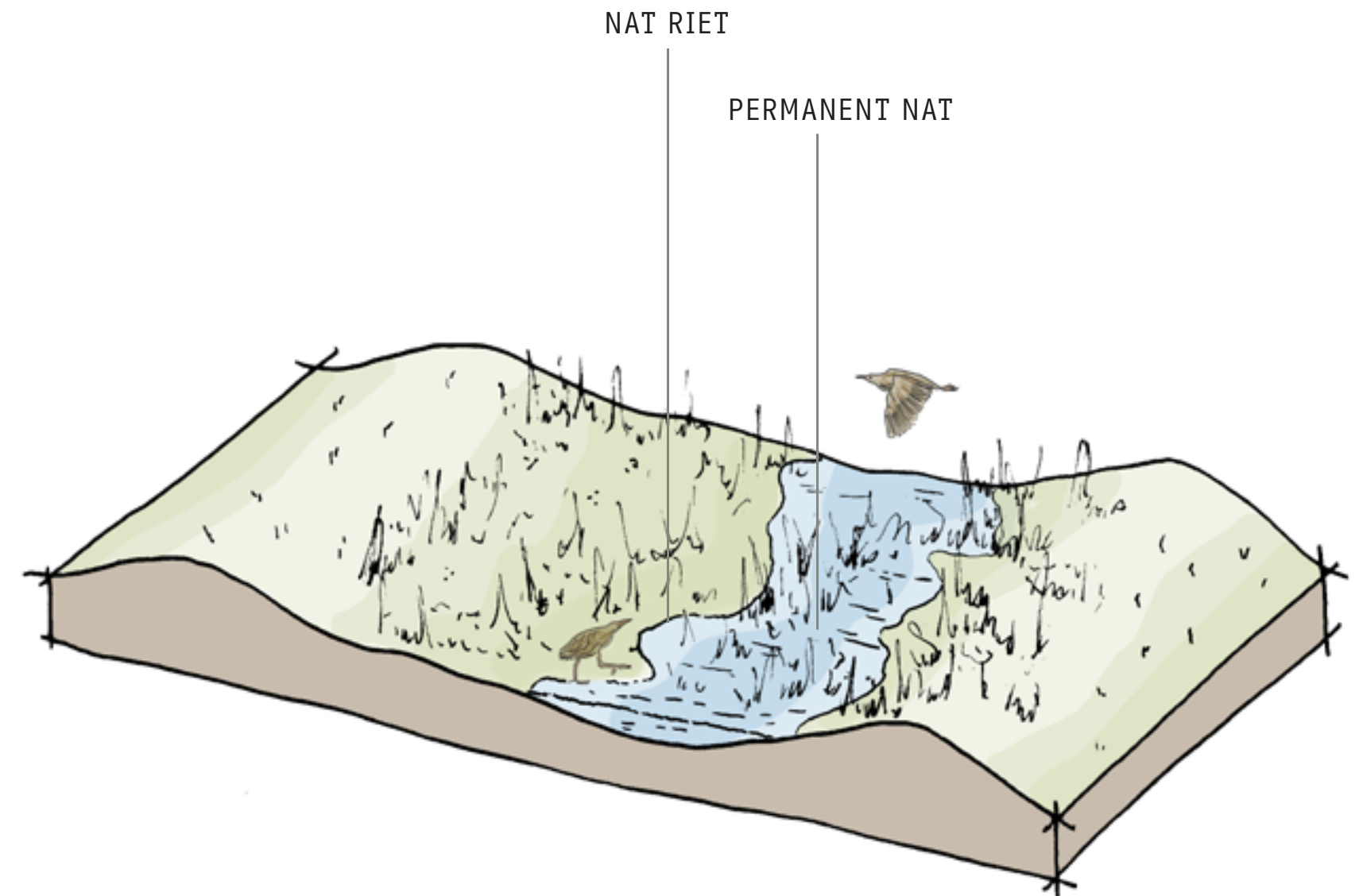

Bouwstenen ecologie

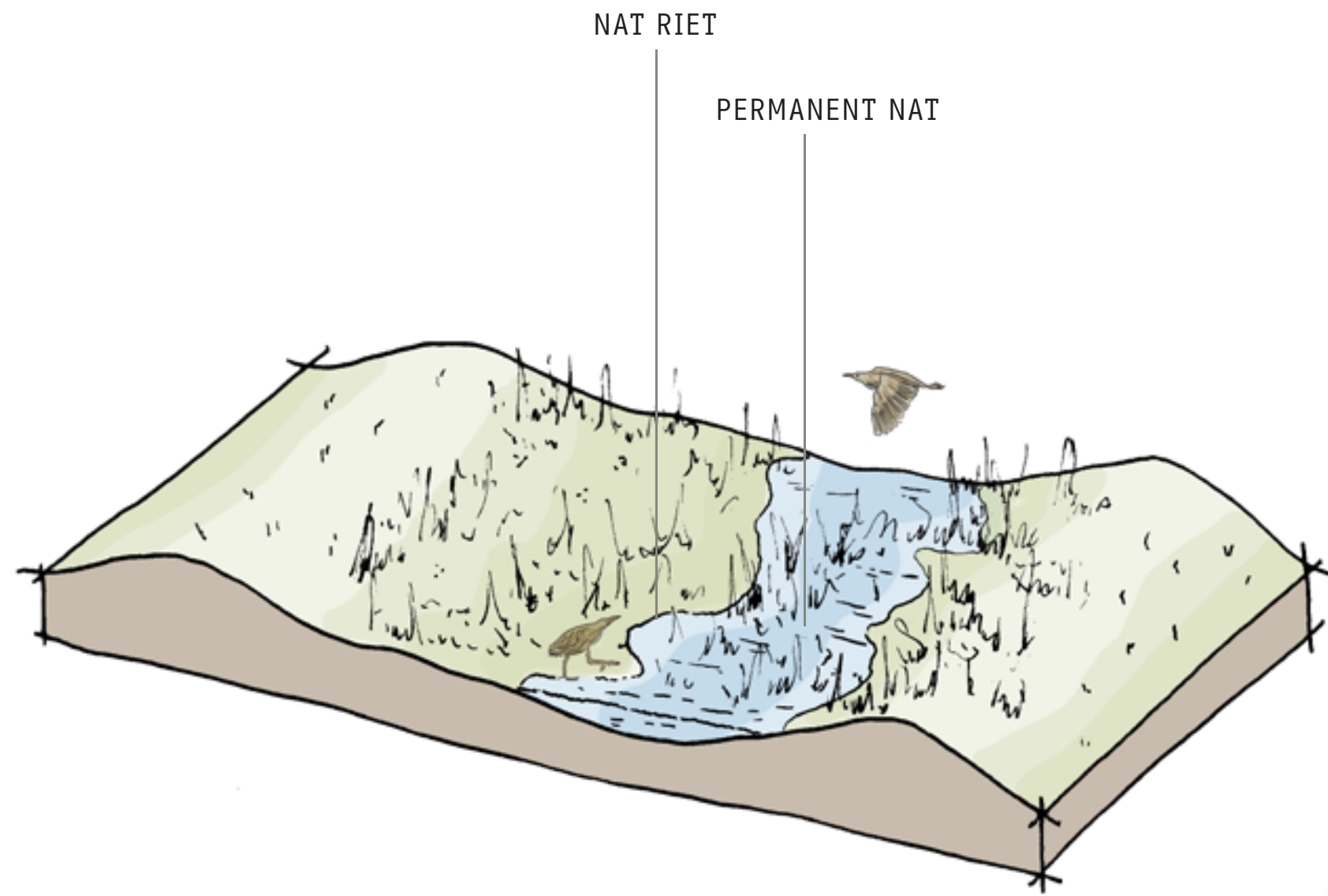

- 0-3 broedparen roerdomp (0 in sommige perioden)
- **Broedgebied:** nat rietland
- Maat: **6-10 ha**
- **Conditie:** locaties met tenminste 20 cm water boven maaiveld
- **Beheer:** peil moet beheerbaar blijven en soms worden drooggelegd voor beheer

Bouwsteen ecologie - roerdomp

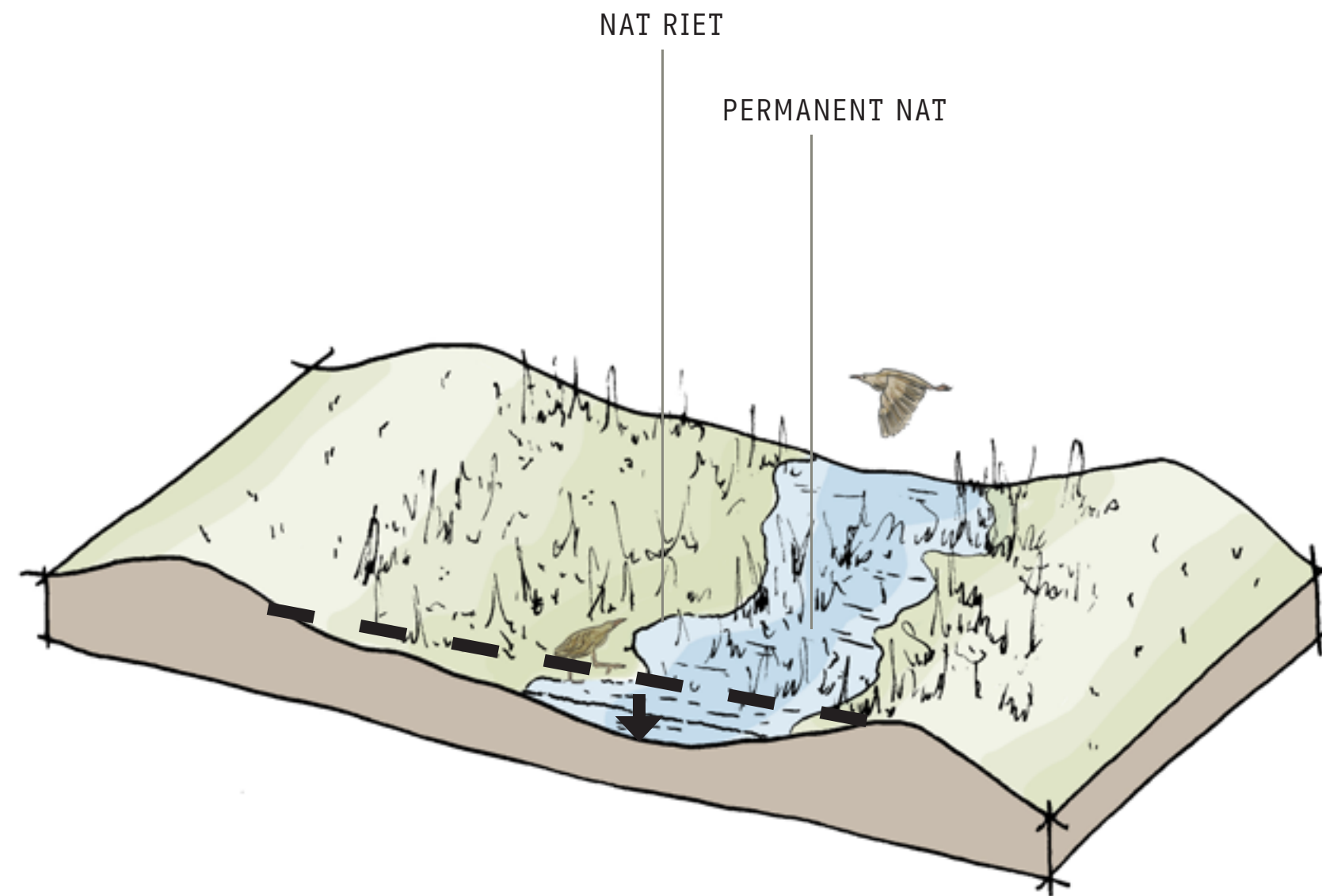
Hoe maak je leefgebied voor de roerdomp?

**Wat is de meest geschikte locatie? En wat zijn de effecten?
Geavanceerd grondwatermodel voor nodig**

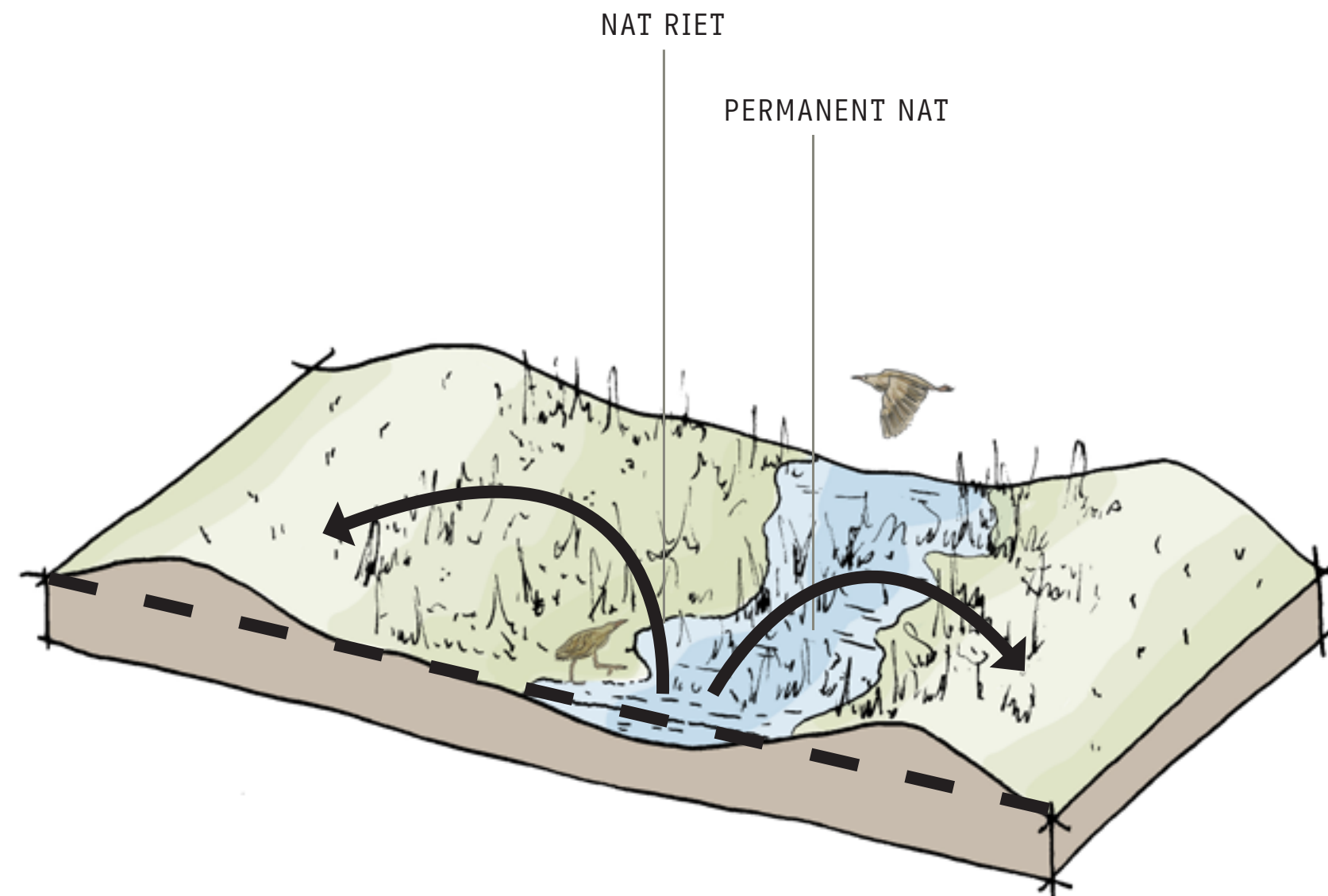

Hoe zorg je voor permanent natte condities?

- Mogelijk enkel afplaggen genoeg

Hoe zorg je voor permanent natte condities?

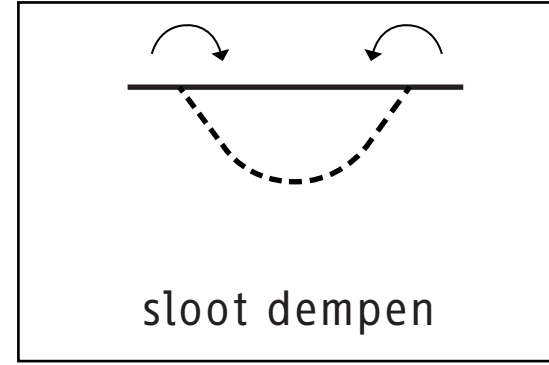
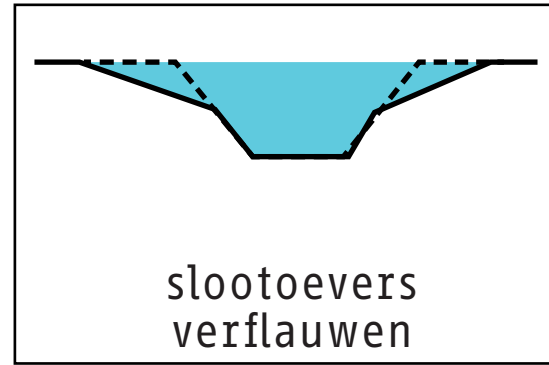
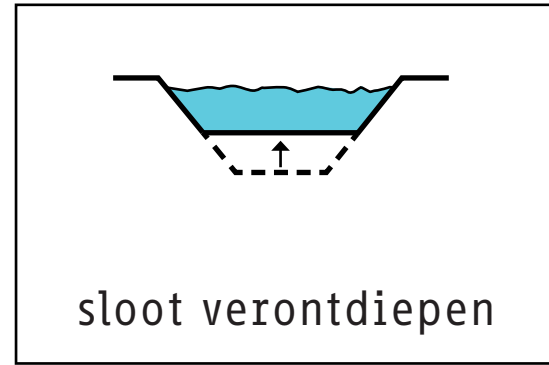
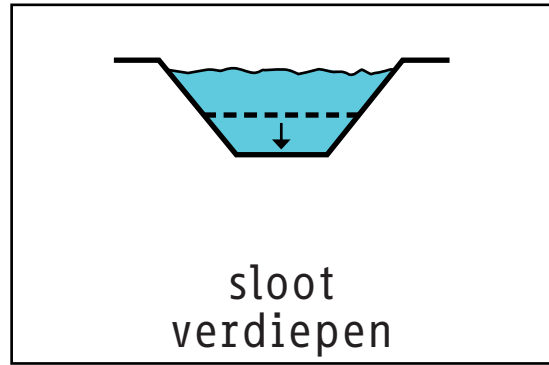
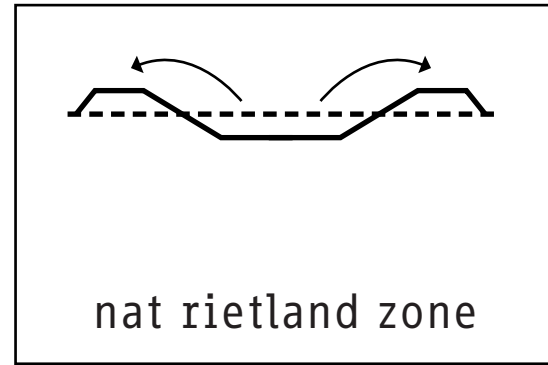
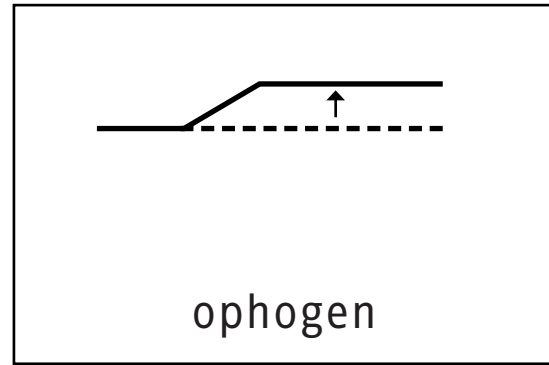
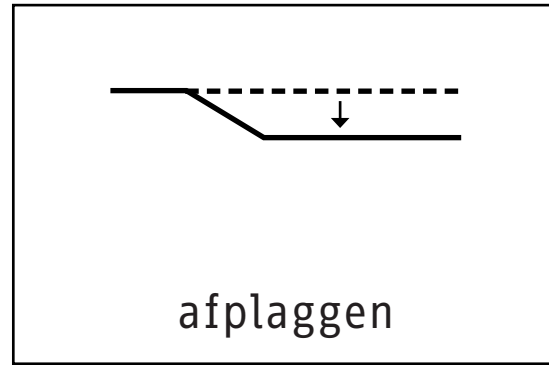
- Mogelijk zijn kades nodig. En hoe en waar gaan we deze maken?**

AANVULLEND ONDERZOEK NODIG

- Aanvullend bodemonderzoek
- Aangescherpt grondwatermodel
- Onderzoek effecten maatregelen

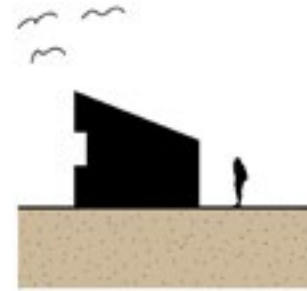

Bouwstenen hydrologie

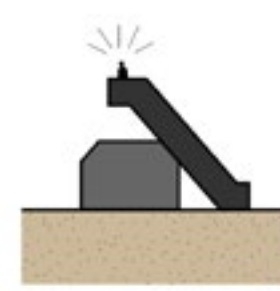

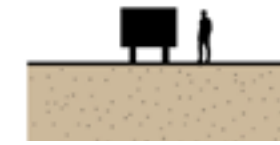
vogelkijkscherm

vogelkijkhut

bijzonder element (bunker)

informatiebord

Bouwstenen beleving

VOORBEELDSCHETSEN

-

OEFENING VAN TOEPASSING BOUWSTENEN

ZOEKGEBIEDEN BINNEN DE RANDVOORWAARDEN

zoekgebied voor een wandelpad dat aansluit op de dijk langs het Hilversums kanaal

maximaal **1,6 ha** extra nat riet (maximaal 10% afwijking van de peilvak)

maximaal **6,8 ha** extra nat riet (maximaal 10% afwijking van de peilvak)

zoekgebied voor een wandelpad dat aansluit op de Kortenhoefse dijk

maximaal **0,8 ha** extra nat riet (maximaal 10% afwijking van de peilvak)

VOORBEELD 1

slootoevers verflauwen
en afplaggen

slootoevers verflauwen
en afplaggen

slootoevers verflauwen
en afplaggen

nat riet van ca. 6,8 ha (400x170m)
met een kade eromheen en een ei-
landje in het midden

slootoevers verflauwen
en afplaggen

- Hydrologie
- Bepanting
- Beleving

VOORBEELD 1

slootoevers verflauwen
en afplaggen

slootoevers verflauwen
en afplaggen

opgaande begroeiing
verwijderen

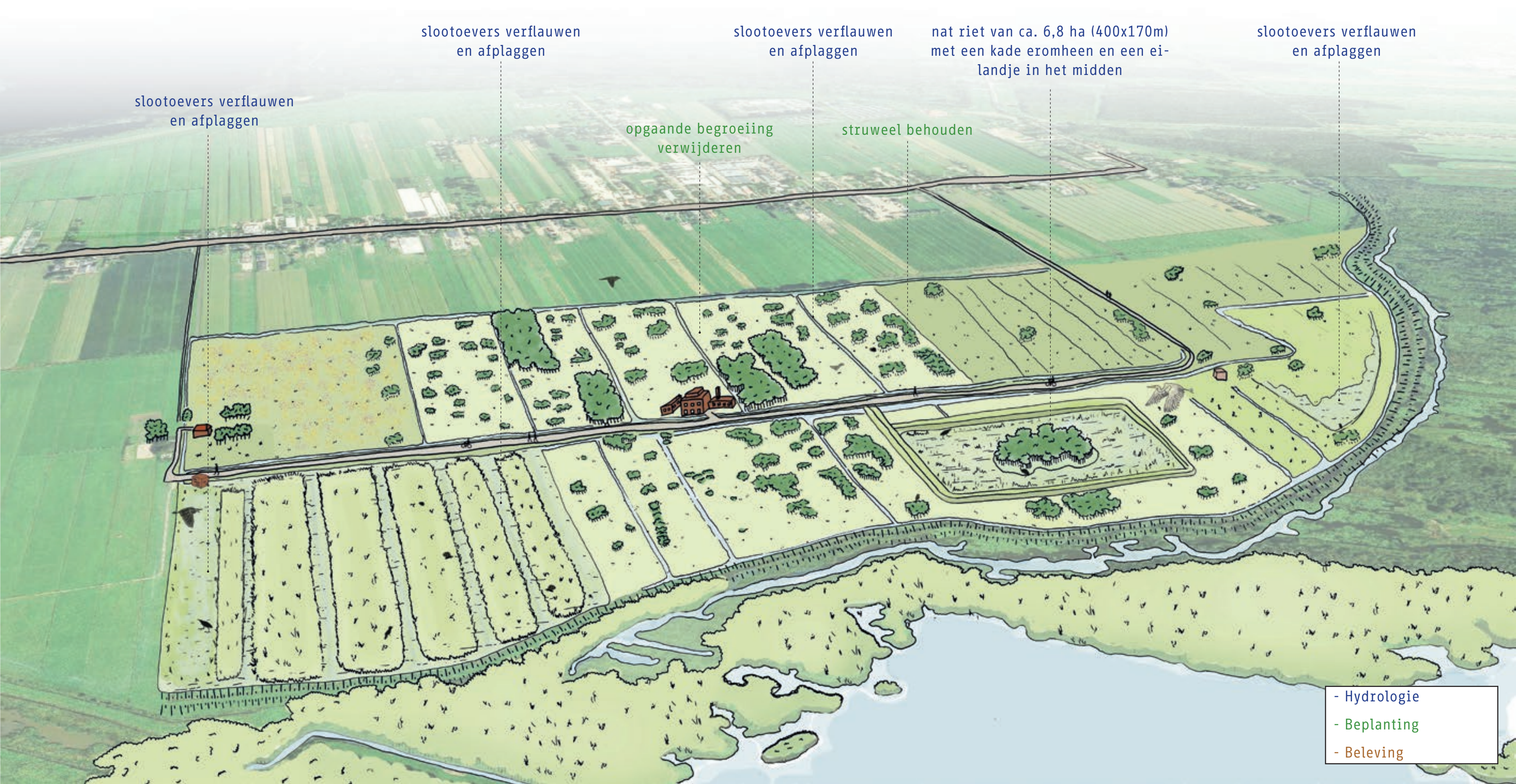
slootoevers verflauwen
en afplaggen

struweel behouden

nat riet van ca. 6,8 ha (400x170m)
met een kade eromheen en een ei-
landje in het midden

slootoevers verflauwen
en afplaggen

- Hydrologie
- Beplanting
- Beleving

VOORBEELD 1

slootoevers verflauwen
en afplaggen

slootoevers verflauwen
en afplaggen

slootoevers verflauwen
en afplaggen

nat riet van ca. 6,8 ha (400x170m)
met een kade eromheen en een ei-
landje in het midden

slootoevers verflauwen
en afplaggen

vogelkijkhut

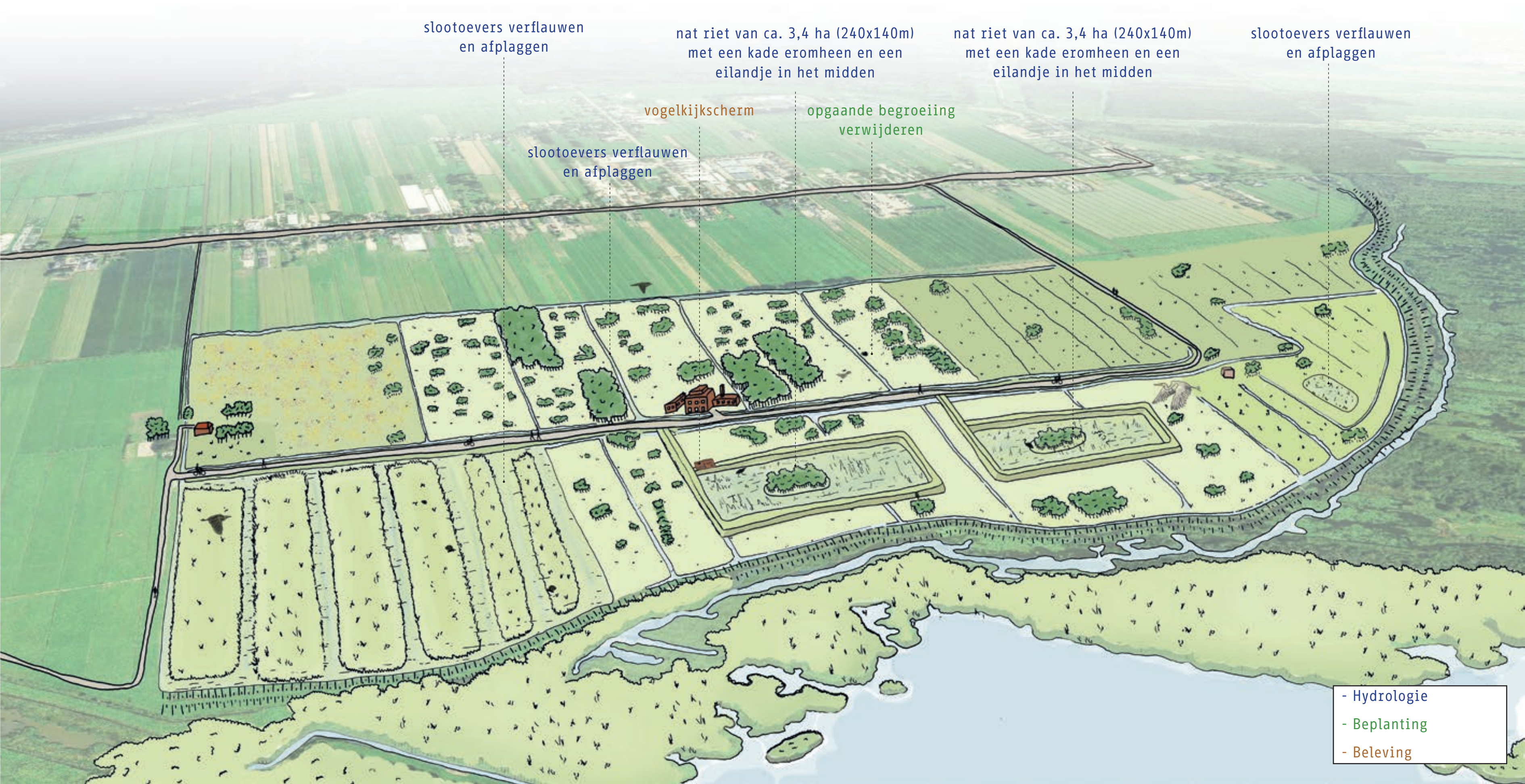
opgaande begroeiing
verwijderen

struweel behouden

- Hydrologie
- Beplanting
- Beleving

VOORBEELD 2

slootoevers verflauwen
en afplaggen

nat riet van ca. 3,4 ha (240x140m)
met een kade eromheen en een
eilandje in het midden

nat riet van ca. 3,4 ha (240x140m)
met een kade eromheen en een
eilandje in het midden

slootoevers verflauwen
en afplaggen

vogelkijkscherm

opgaande begroeiing
verwijderen

slootoevers verflauwen
en afplaggen

- Hydrologie
- Beplanting
- Beleving

VOORBEELD 3

slootoevers verflauwen
en afplaggen

nat riet van ca. 6,8 ha (400x170m)
met een eilandje in het midden

opgaande begroeiing
verwijderen

bijzonder element
bij de bunker

vogelkijkhut
informatiebord

- Hydrologie
- Beplanting
- Beleving

LEEFGEBIEDEN IN BEELD

Geplagd rietland

Natte oever met grote
lisddode

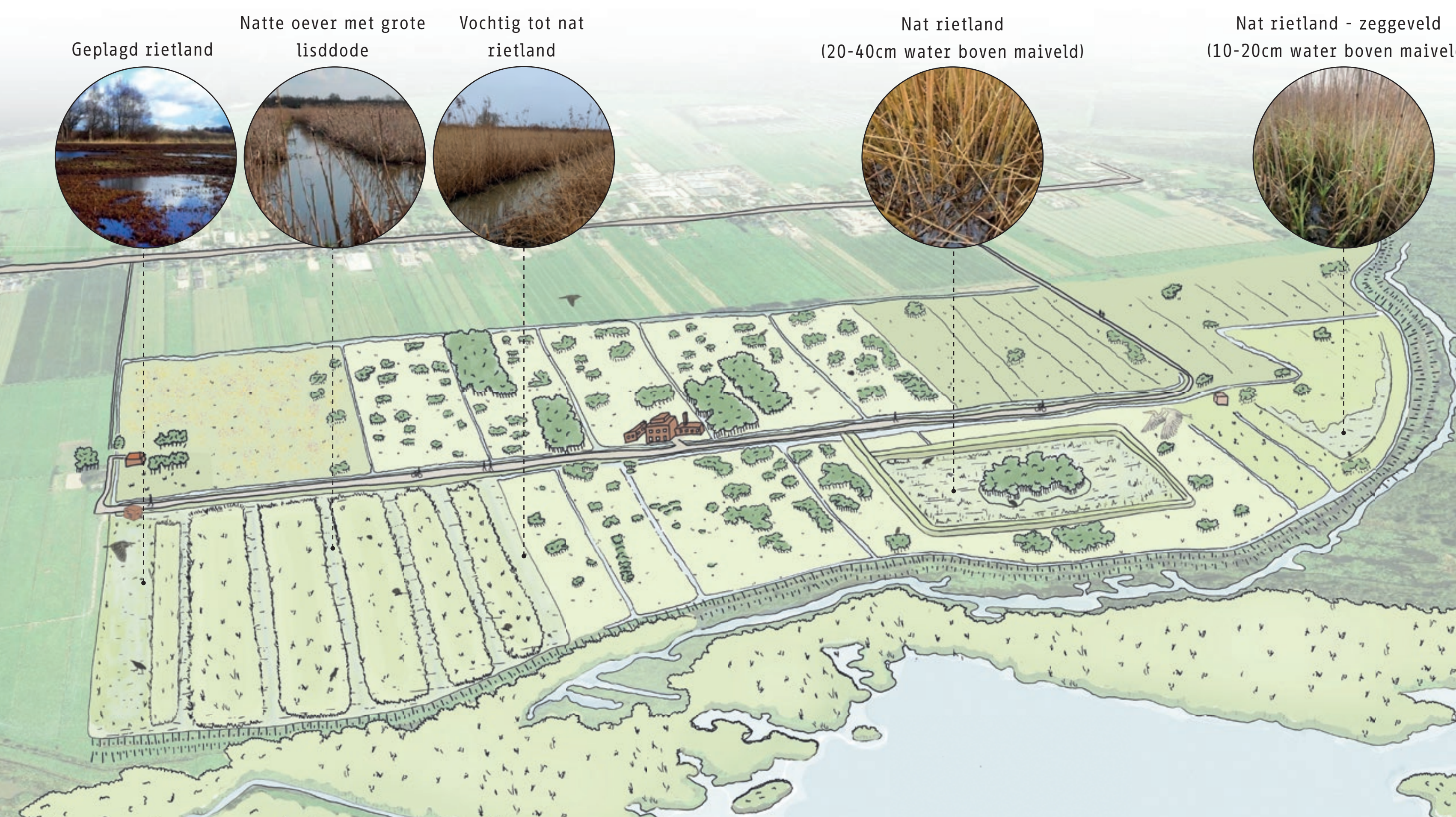
Vochtig tot nat
rietland

Nat rietland
(20-40cm water boven maiveld)

Nat rietland - zeggeveld
(10-20cm water boven maiveld)

HORSTERMEERPOLDER-ZUID

OP WEG NAAR EEN INRICHTINGSPLAN

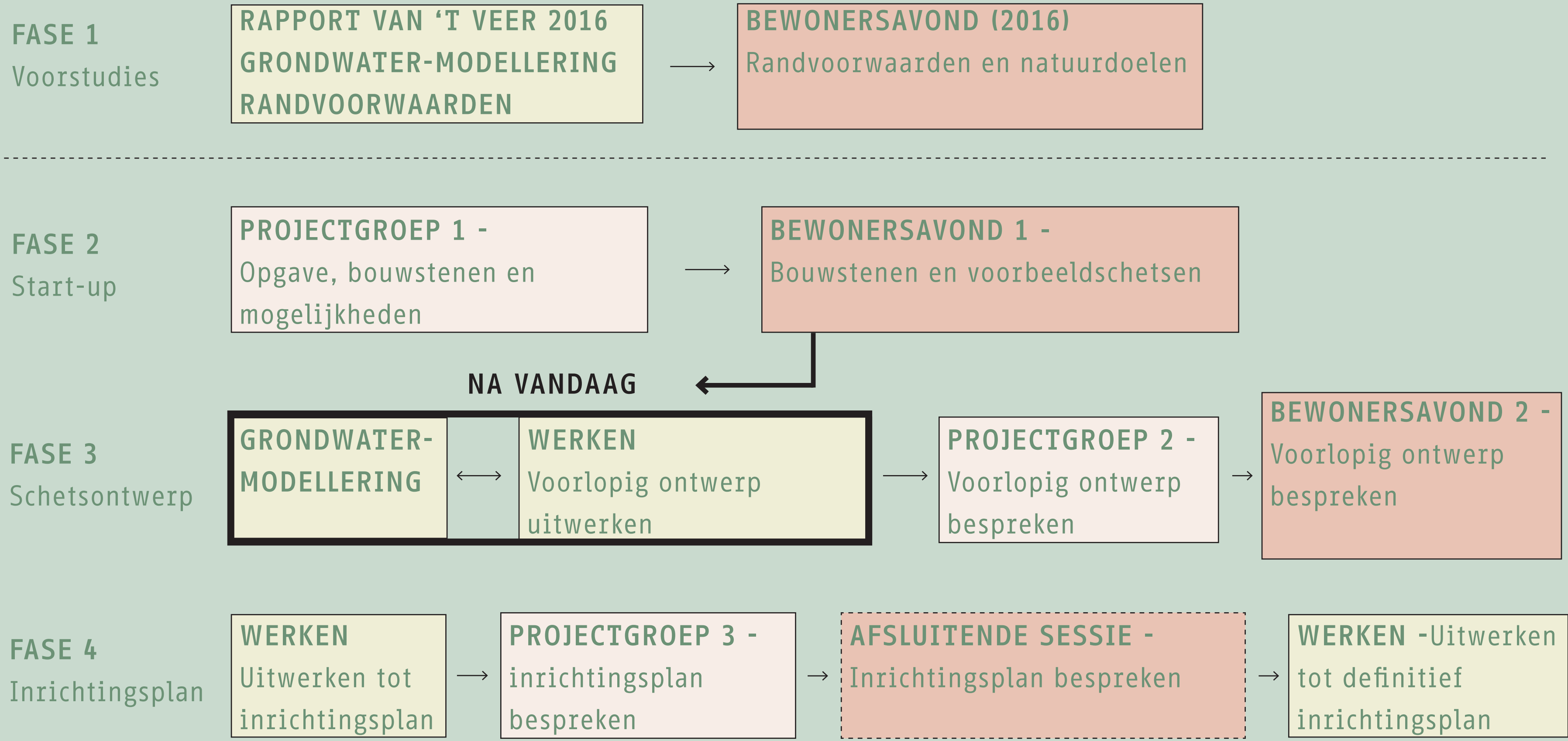
PRESENTATIE BEWONERSVERENIGING

NAAR DE WERKSESSIES!

PROJECTPLANNING

ZIJN ER NOG NABRANDERS?

HORSTERMEERPOLDER-ZUID

OP WEG NAAR EEN INRICHTINGSPLAN

PRESENTATIE BEWONERSVERENIGING